

25

éves

a

VSZT

A TARTALOMBÓL

A reformok útját járták	3
A kezdettől a folytatásig	4
Turi János teljes életet élt	6
Visszatekintés	10
Mindenképpen szükség van a gazdasági együttműködésre	26
A megújulás útján	28
A közös, konszenzusos véleményt kell kifelé kommunikálni	29
A vetőmagszakma a legjobbat akarja	31

Tisztelt Olvasó!

Ünnepi alkalomra ünnepi tartalommal készültünk, hiszen idén 25 éves lett a Vetőmag Szövetség. A rendszerváltást követő mozgalmas években, 1993-ban önálló életre kelt az érdekképviseleti munka. Megszűnt a kizárólagos központi állami vetőmagtermelés, és helyébe lépett az új alapokon nyugvó megannyi társasági formában versengő piacgazdaság. A vetőmagos szakemberek lázas igyekezettel szervezték meg a Termékτανácsot, melynek hangulatát hűen visszatükrözik azok a riportok, melyeket a szervezet egykori vezetőivel készítettünk.

A visszaemlékezések közrefogják az elmúlt 25 év történéseinek rövid összefoglalóját. Az időrendbe szedett szemelvények a Termékτανács, majd később Szövetség és Szakmaközi Szervezet eredményeibe engednek bepillantást az elmúlt negyedszázadban a Vetőmag Újságban megjelent cikkek és írások felhasználásával.

Örömmel adjuk közre a szervezet első elnökével, *Perczel Mihállyal*, va-

lamint első ügyvezető igazgatójával, *dr. Hullán Tiborral* készített interjút, akik vetőmagos szívvel, nagy lelkesedéssel mesélnek a megalakulás körüli időkről. Az érdekek egyeztetése, valamint érvényre juttatása új és ismeretlen terület volt mindenki számára. Izgalmas, kihívásokkal teli első évtized képe rajzolódik ki, ahol a szereplők között számos olyan kedves kolléga neve bukkan fel, akik már nem lehetnek közöttünk. A Termékτανács elnöki tisztét a második ciklustól 10 éven át *Turi János* töltötte be, akinek életpályájára tisztelettel emlékezünk. Kiemelten fontos évek voltak ezek, hiszen erre az időre esett az európai uniós csatlakozásra történő felkészülés, a jelenleg is hatályos Vetőmagtörvény és a vetőmag szakterület miniszteri rendeleteinek megalkotása is.

A múltidézés mellett az értékelés is hangsúlyos szerepet kap *dr. Balikó Sándor* gondolataiban, aki alapító tagja volt a Termékτανácsnak, hosszú éve-

ken keresztül vezette a Nagymagvú Hüvelyes Növények Vetőmag Szekciót, és aktív tagja volt az Elnökségnek.

Dr. Ruthner Szabolcs, aki Hullán Tibort váltotta az ügyvezető igazgatói pozícióban, örömmel emlékezik vissza azokra az évekre, amikor számos, mai napig eredményesen futó szakmai program alapjait sikerült lerakni.

A keretbe foglalás elvének megfelelően a jelenlegi vezető tisztségviselők *Polgár Gábor* ügyvezető igazgató és *Takács Géza* elnök gondolatai zárják a kiadványt.

Bízunk benne, hogy a nem vetőmagos szakemberek számára is érdekes olvasmányt jelent majd a történeti visszatekintésünk. A bennfentesek a történések sorában minden bizonnyal megtalálják majd azt a szívükhöz közel álló eseményt, ami segít felidézni az elmúlt negyedszázad szép, közös, szakmai emlékeit.

Szerkesztő Bizottság

A 2018. évi Küldöttgyűlés résztvevői

A reformok útját járták

Van-e, ki a vetőmagszakmában a Perczel Mihály nevet nem ismeri? Aligha, hiszen jövőre a 80. életévét betöltő szakembert egész életútja a vetőmaghoz kötötte. Olyannyira, hogy ma is aktívan dolgozik, mégpedig azzal az intenzitással, amit a kollégák az elmúlt évtizedekben megszoktak tőle. Perczel Mihály, a Vetőmag Terméktanács első elnöke öt évig dolgozott a szervezet élén, abban az időszakban, amikor az ágazati szakmai szövetségek sorra alakultak, és úttörő szerepet vállaltak egy-egy szakma érdekképviseleti tevékenységének kialakításában.

• Ha valakit demokratikusan választanak meg egy szakmai szervezet elnökének, annak élete végéig kijár az elnök úr megszólítás. Elnök úr, miért hozták létre a Vetőmag Terméktanácsot?

– Az ötlet nem a szakmától ered, az állam törvényi szinten fogalmazta meg a szakmai szervezetek megalakításának lehetőségét, mi jó ötletnek tartottuk, és éltünk vele. Olyan érdekrendszer kezdett kialakulni, ami biztosítani szeretne volna a vetőmagot vásárlók érdekeit, ugyanakkor erősödött az igény a fajták fejlesztéséhez szükséges díjak beszedésére. Állandó problémák keletkeztek a szabványok egységesítésének területén, ahol egy bizottság működtetése már nem volt elegendő, mivel a közösségi munkára nagyobb szükség volt. Azt lehet mondani, hogy az ágazati vertikumban az érdekek ugyan megfogalmazódtak, és sok esetben egy irányba is mutatnak, de nem volt olyan szervezet, amely összefogta, és egységes módon képviselte volna például az említett szabványügyben, az államigazgatásban, a minősítésben vagy a fajtaelismerésben ezeket az érdekeket. Szerencsére létrejöttek azok a körülmények, amelyek ezeket az érdekeket megjeleníthették. Jomagam kétszeresen is érintett voltam, hiszen az MTA Kísérleti Gazdaságának termelési vonalát vittem, Martonvásár pedig a hazai búzafajták nemesítésében élen járt, az itthon termesztett búzafajták körülbelül 70 százaléka innen származott. A Magyar Tudományos Akadémia a munkahelyemen vezérigazgatói beosztásba helyezett, egyidejűleg az „Elitmag” Kft. ügyvezetését is elláttam. Ebből adódóan az egész vertikumot átláthattam, gondolom, hogy talán ez volt az, ami miatt elnöknek megválasztottak.

• Kik voltak a segítők?

– Sok szakember szorgalmazta a megalakulást, és sokan menet közben csatlakoztak hozzánk. Természe-

tesen mindent a törvény szellemében csináltunk, kényesen vigyáztunk arra, hogy semmi olyan ne történjen, ami az elképzeléseinket megzavarná. Olyan szervezetet akartunk létrehozni, amely minden szereplő érdekeit úgy képviseli, hogy azok ne sértsék mások érdekeit. A segítők közül azokat a kutatókat említeném, akikkel szorosan együttműködtem. Közülük élt még Györffy Béla, az intézet igazgatója, Balla László, a búzanesemesítési osztály vezetője, aki később a kutatóintézet igazgatója is lett. Másrészt akkor tagja voltam a Fajtamínósító Tanács szántóföldi szakbizottságának. A fajtaelismerés folyamatát – bizottsági tagként – részletesen ismerem, és igyekeztem jól megismerni a nem gabonaféle növények fajtaelismerésével kapcsolatos ügyeit. Több mint egy évtizeden keresztül sikerült ezt a munkát megtartanom, és részt vettem abban a folyamatban, amelyben a fajtákat végül elismerték. Sokszerű munkát végezhettem, így széles körű rálátásom volt a szakmára.

• Hajól tudom, Ön hívta a Terméktanácshoz dr. Hullán Tibort.

– Jól tudja. Hullán Tibor az Országos Fajtakísérleti Intézet egyik telepét vezette, ahol az előző évben termelt vetőmagok és a fajták összehasonlítása folyt. Ezt a munkát Tibor feladta, és bekerült az Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet belső vezetői körébe. Itt végzett munkája alapján többek javaslatára lett a terméktanács első alkalmazottja. Emlékeim szerint egy éves működés után ügyvezető igazgatónak neveztük ki.

• Hány tagja volt a Terméktanácsnak?

– Induláskor emlékezetem szerint csupán 120-130 tagja volt, de nagyon gyorsan nőtt a létszám. Ez volt az az időszak, amikor elkezdődött a fémzárolt vetőmagvak használatának „kö-

FOTÓ: HAJTUN GYÖRGY

telező” volta. Ekkor kezdődött meg a fajták használatával kapcsolatos gondolatok beültetése a gazdák fejébe. Ekkor alakult ki az a rendszer, ami ma is több-kevesebb sikerrel működik. A vetőmagvak újratermelése érdekében csaknem mindenütt alakultak olyan kis cégek, amelyek arról gondoskodtak, hogy a szaporítás megtörténjen. Ezek a kis cégek azonban a kalászosok szaporításához szükséges jobb szaporítás-fokú vetőmagot már ellenőrzötten kapták, és követni lehetett a vetőmag útját, a hozzá tartozó díjak beszedését is. Ezt a rendszert a Terméktanács széles körben ismertette, terjesztette, bevezette, és a jogi szabályozás kidolgozásában is részt vett.

• A Terméktanács munkájának köszönhetően a vetőmag és fajtahasználat az árunövény termesztésben a terméstechnológia egyik legfontosabb részévé vált. A mag maga az élet, mondhatjuk, s ezt a gondolatot ma is képviselik.

► – Idehaza valóban ez volt a célunk, de volt egy külgazdasági feladatunk is. A megalakulás előtt az volt a jellemző, hogy a vetőmag exportja nagyon nagy részben a keleti piacokra irányult. A rendszerváltás után azonban ez a piac gyakorlatilag megszűnt. Két okból is. Egyrészt megromlott a politikai viszony a volt Szovjetunióval. Martonvásáron óriási mennyiségű kukorica vetőmag ragadt be, ennek megfelelően Moszkvában és Kijevben is jártam, de eladni nem sikerült. Nem csak a martonvásári üzemnek, hanem a vetőmagüzemek szinte mindegyikének voltak ilyen beragadt készleteik, amelyekről intézkedni, gondoskodni kellett. Át kellett állítani az egész rendszert, új megrendelői igényekhez kellett igazodni, ami nem volt könnyű, mert évek alatt lehetett csak a felhalmozott készleteken túladni. Közben elindult a privatizáció is.

• **Mi volt a legnagyobb eredményük az Ön regnálása idején?**

– A legnagyobb eredmény, hogy megalapoztuk a TermékTanács működését, és ma ott tarthat a VSZT, ahol tart. Egy olyan szervezetet sikerült elfogadtatni, amely értünk van, mondták a tagjaink.

Annak ellenére, hogy bizonyos tevékenységek folytatásához jogszabály szerint kötelező tagság szükséges, ahogy figyelem a tagság változásait, még sincs nagy mozgás, és a VSZT megítélése javult. Az a szemlélet-tisztulás, ami a vetőmaghasználat tekintetében van, nagymértékben kötődik a VSZT tevékenységéhez.

• **Mit nem sikerült a kitűzött célokból megvalósítani?**

– Nagyon sok elképzelést dédelgetünk, a nézetek ütköztetése emlékezetem szerint korrekt módon zajlott, gondjaink túlnyomó részben „belső utakon” oldódtak meg. Kezdetől fogva nagyon sok szakember végzett értékes munkát, nem szeretnék nevetek mondani, mert ebből már sértődés lenne. De elég hosszú a lista. Szóval, amit a jogszabályi keretek engedtek, azt mi jól kihasználtuk, de akadtak más elképzelések is, amelyeket viszont nem tudunk megvalósítani.

• **Hogyan összegeznék az Ön öt éves időszakát?**

– Mint említettem, sikerült olyan elvek mentén kialakítani a tevékenysé-

günket, amely a későbbiekben is a tisztességes, becsületes működést biztosította, támogatta, és támogatja ma is. Ez óriási érték. Azt sem hallgathatom el, hogy személy szerint nagy küzdelmeket vívtam, mert olyan területeken is helyt kellett állni, ahol nem voltam eléggé járatos, felkészült. De visszatekintve, igen szép időszaknak lehettem a részese, hiszen egy egész ágazat reformjában aktívan vehettem részt.

• **Hogyan él ma Perczel Mihály?**

– Jelenleg is munkaviszonyban állok, és egy kutató-fejlesztő Kft.-t vezetek, amely a gödöllői agráregyetemen működik. A kutatás-fejlesztés növényvédelemre irányul, az egyetem növényvédelmi intézetén belül végezzük a munkát, és csak példának mondom, nemzetközi sikereket értünk el többek között a napraforgó peronoszpóra vizsgálatának több területén. Most, az interjú készítésének idején az őszi káposztarepce vírusos megbetegedés körülményeinek, kártétele nagyságának vizsgálata, és ezen tanulmányok megszervezésének a feladatai állnak a figyelmem középpontjában.

(hajtungy)

A kezdettől a folytatásig

Az idén 25 éves Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és TermékTanács Vetőmag TermékTanács (VT) néven jött létre. A termékTanácsok megalakulását az 1993. évi VI. törvény (az agrárpiaci rendtartásról szóló) tette lehetővé. A vetőmagszakma gyorsan felismerte a törvényhozók szándékát, s a piactudományra való átállás szervezeti kereteit teremtette meg. Az Országgyűlés - figyelemmel a mezőgazdasági, élelmiszeripari és erdészeti termékek termelési, értékesítési, feldolgozási és fogyasztási sajátosságaira – annak érdekében, hogy a piac szereplői számára kiszámíthatóak legyenek a lehetőségeik és az esélyeik, továbbá a piactudomány jogi kereteit kiépítse, a szabályozott agrárpiacot megteremtse, valamint az európai gazdasági együttműködési rendszerhez való csatlakozást elősegítse, megalkotta az agrárrendtartási törvényt. A VT első ügyvezetője dr. Hullán Tibor volt, akivel felidézttük a kezdeti lépéseket.

• **Ön jelentős időszakot töltött el a Szövetség élén (1993-tól), hiszen már a szervezésben is aktívan részt vett, és egészen 2006-ig, nyugdíjba vonulásáig vezette a titkárságot. Mi volt a kezdeti lépések legnehezebb pontja?**

– A szakmai szervezeti alapok letétele. Kétségtelen tény, hogy a vetőmagszakma jogi és gazdasági szempontból

a jól szabályozott ágazatok közé tartozott. A vetőmag ugyanis az egyik húzóágazata volt a mezőgazdaságnak, a vetőmag kivitelünk és a belföldi ellátás megközelítette a világszínvonalat. Idehaza korszerű vetőmagüzemek épültek és működtek, és kiváló szakmai gárda végezte a munkát. A külföldi és belföldi fajtatulajdonosok (nemesítők) bérteremtés útján kiváló szaporítóanyagot

produkáltak. Így elmondhatom, hogy az egész vertikumban rendezettek voltak a viszonyok. Elsősorban a nyugati piacra exportáltunk, hiszen az érdeklődés nagy volt, de megfelelő exportképes vetőmagot szállítottunk a keleti piacokra is. A rendszerváltás előtt számunkra a keleti volt a mennyiségi, míg a nyugati a minőségi piac, oda termeltették a jobb minőségű vetőmagot, ott

ugyanis már az volt a meghatározó. Az export vetőmag termeltetés húzóágazatként tette különlegessé a magyar vetőmaggazdaságot. Az állami monopólium megszűnt, és a világcégek is beléptek a magyar piacra. Ebben a gazdasági helyzetben alakult meg a Vetőmag Terméktanács. Hozzáteszem – hogy a kérdésre is válaszoljak – a szakmában megfogalmazódott az igény az összefogásra, az érdekek képviselőinek összehangolására, amit jómagam a rendszerváltás pozitív eredményeként értékelek. Miután korábban nem voltak ilyen szakmai szervezetek, ezért nekünk kellett kijárni, kitaposni az utat.

• Milyen volt ez az időszak?

– A vetőmagszakma jogi szabályozása meglazult a rendszerváltás után, mivel a törekvő szereplők mellett megjelentek a haszonlesők is. Ezek a konjunkturalovagok csak a hasznot látták a vetőmagtermelésben. Az ő megfélemlítésükre a mezőgazdasági termelők nagy részének szükségessé vált a terméktanácsi szervezeti védernyő. A megalakuláskor körülbelül 140 tagot regisztráltunk, ez a létszám csúcsideőszakban 900 fölé is emelkedett, mivel a Terméktanácshoz több más szakmai érdekképviselet is csatlakozott (Növénynemesítők Egyesülete, Vetőmag Kereskedők Szövetsége). Miután 34 évet nem a termelési, hanem a hatósági oldalon dolgoztam – az Országos Vetőmag Felügyelőségénél töltöttem be vezetői tisztséget –, a szemléletváltást tanulnom kellett. Sok segítséget kaptam a termelői üzemek akkori vezetőitől, *Perczel Mihály* elnök úrtól (Martonvásár), *Turi János* elnök úrtól (Bóly), *dr. Balikó Sándortól* (Bóly), *Bittsánszky Jánostól* (GKI), és a pályakezdőként akkor még fiatal *Pavelka Árpádtól*, de még hosszan sorolhatnám a neveket. Elnézést, ha valakit nem említek, de valóban olyan hosszú a névsor, hogy ebbe a rövid interjúba nem férne bele. A Szövetség alapszabályában rögzítettük, hogy aki vetőmaggal foglalkozik bármilyen szegmensben, annak kötelezővé kell tgyük a terméktanácsi tagságot. Ezért duzzadt olyan nagyra a tagsági létszám. Az volt ugyanis a véleményünk, hogy a profitot az érdemli meg, aki tisztán, ellenőrzött körülmények között dolgozik, és le is tesz valamit a közösség asztalára. Így szűrtük ki az oda nem való ügyeskedőket, akik létszámuktól függetlenül zavart keltettek az exportképes vetőmag előállításában. A helyzetet úgy is értékelhetem, hogy a rendszerváltás után

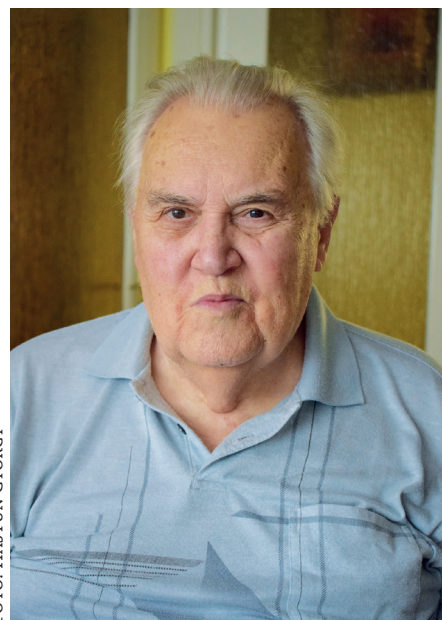
differenciálódtak a szereplői érdekek, de a Terméktanácsnak sikerült ezt a differenciálódást a piacgazdasági követelményekhez igazodóan alakítani.

• Mi volt a legnagyobb küzdelme a 13 év alatt?

– Nem volt ez küzdelem. Elindult egy folyamat, amelyben helyt kellett állnunk. A jogszabályok gyorsan változtak, a vetőmag vizsgálat minőségi szabványai viszont nem változtak, de azok törvényerőre emelkedtek. Az Országgyűlés a 2003. évi LII. Törvényben (Vetőmagtörvény) és annak jogszabályaiban rögzítette a résztvevők jogait és kötelezettségeit, valamint az Európai Unióhoz történő csatlakozás agrárpia-csi szabályozásának feltételeit. A Vetőmagtörvény a növényfajták állami elismeréséről, valamint a szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról is rendelkezett. A törvényalkotók is felismerték, hogy a magas színvonalú növénytermesztés alapját jelentő genetikai anyagok megőrzése, a növényfajták állami elismerése, a megfelelő minőségű vetőmag, vegetatív szaporító-alapanyag, illetve ültetési anyag előállítása és felhasználása, valamint a korszerű fajtahasználat alapvető nemzetgazdasági érdek. E törvény a növénytermesztés biológiai alapjainak megőrzése és fejlesztése érdekében szabályozza a genetikai anyagok megőrzését és fenntartását, a növényfajták állami elismerését, a fajtahasználatot, az ebben érdekelt bejelentők, szaporítóanyag-előállítók, -feldolgozók, -forgalmazók és -felhasználók jogait és kötelezettségeit, továbbá a szaporítóanyag előállításának, hivatalos vizsgálatának, forgalomba hozatalának, felhasználásának és ezek ellenőrzésének rendjét. A Vetőmag Terméktanács CD-n jelentette meg a „Vetőmag törvény és jogszabályai” kiadványt, melyet minden tag és érdekelt megkapott.

• Milyen változások következtek be a Terméktanácson belül?

– Ki kellett alakítani azokat a fórumokat, amelyek a törvényi szabályozásokhoz, miniszteri rendeletekhez igazodóan végezheték a munkájukat. Ennek érdekében hoztuk létre a szekciókat, amelyek ma is megfelelnek a kihívásoknak. Hozzáteszem, hogy a tagság maga alakította ki ezt a rendszert, amire ma is büszke lehet. A szekcióbizottságokban mintegy hatvanan dolgoztak, akik segítettek a törvényjavaslatok véleményezésében, és képviselték a Terméka-

FOTÓ: HAJTUN GYÖRGY

nácsot. A Növénynemesítők Egyesülete és a Vetőmag Kereskedők Egyesülete szervesen részt vett a munkában.

• Hozott változást az uniós csatlakozás?

– Nem hozott, mert a Terméktanács felkészítette a tagságot a csatlakozás utáni időszakra is. 2004-re ugyanis már úgy működött a Terméktanács, hogy az uniós érdekképviseleti munkába könnyen be tudtunk kapcsolódni. A nemzetközi kapcsolataink egyébként mindig erősek voltak, így egyfajta folytonosságot tudtunk biztosítani. Engedjen meg egy megjegyzést a Vetőmag újsággal kapcsolatban: a kezdetektől fontosnak tartottam, hogy legyen egy ilyen szakmai orgánus, mert ez volt a szócsöve a szakma felé a Terméktanácsnak. Az újság által országosan is ismertté vált a tevékenységünk, és így erősítette a szakmán belüli összetartást is.

• Amikor eljött az idő, milyen érzésekkel adta át a stafétabotot?

– Közismert, hogy *dr. Ruthner Szabolcsot* választották meg utódomnak. Szabolcs – büszkén mondom – az én felfedeztem volt, hiszen itt dolgozott a Szövetségben, és ő vitte a nemzetközi vonalat. Jó szájjal adtam át a stafétabotot, mert tudtam, hogy a megkezdett munka folytatódik. Én nagyon jól éreztem magam a Terméktanácsban, mert izgalmas időket éltünk meg, és alkothattunk. Jó csapat állt mögöttünk, köszönet a tagságnak a segítségükért.

– H. Gy. –

Turi János teljes életet élt

Perczel Mihályt Turi János követte az elnöki poszton. Turi János sajnos már több mint tíz éve nincs közöttünk, de ma is úgy él a szakma emlékezetében, hogy igen nagy űrt hagyott maga után. Életpályája sikeres, eredményes és példaértékű volt. A Debreceni Református Kollégium Főgimnáziuma és a Gödöllői Agrártudományi Egyetem után – amelyeket kitüntetéssel abszolvált –, a Bólyi Állami Gazdaságba vezetett az útja, az első és egyetlen munkahelyére, ahol 39 évet dolgozott, majd nyugdíjasként további éveket töltött el, a szó legszorosabb értelmében az egész életét. Mert ez a vállalkozás volt az élete.

Turi János 70 éves korában köszönt le az elnöki tisztről. A kisújszállási születésű, kulák családban nevelkedett agrárszakember gazdag életútjából a fontosabb állomásokat, fordulópontokat elevenítjük fel. Turi János nem arra készült, hogy a vetőmagszakmában teljeseedik ki a szakmai karrierje. Az élet hozta így, s vasszorgalmával, akaratával, emberi, vezetői képességének, magatartásának köszönhetően kivívta az elismerést. Jó szívvél adta át utódjának, *Takács Gézának* a stafétabotot, mivel úgy érezte, hogy elég a további küzdelmekből, jöjjenek a fiatalok. Akkor még nem tudtuk, hogy ugyanez év végén végleg el kell tölteni a búcsúzni.

A család mindig is meghatározó volt Turi János életében. A Turi családban a munka tisztelete, szeretete és megbecsülése a mindennapi élet természetes részévé vált, hiszen öt gyermeket nem is lehetett másként nevelni. „Nagyon jó és szép gyerekkorunk volt” – summázta a kezdeti időszakot az elnök az utolsó interjújában. Ugyanakkor az ötvenes évek elején a rendszer nem bánt kesztyűs kézzel a kis- és középparaszti osztály tagjaival. Érezték a megkülönböztetést a Turi ikrek is: hiába voltak odahaza az általános iskolában osztályelsők, nem iratkozhattak be a helyi középiskolába. Egy évet az állami gazdaságban kellett dolgozniuk, míg nem 1952-ben, a debreceni református kollégiumba sikerült felvételt nyerniük, ahol 1956-ban érettségiztek. Bár a Turi fiúk kitüntetéssel végezték a gimnáziumot, mégsem sikerült azonnal bejutniuk az egyetemre, s ezúttal is a kulák bélyeg volt az akadály. Ám ismét jött a családi segítség: orvos bátyjuk feleségének a kapcsolatai révén sikerült felvételt nyerniük a Gödöllői Agrártudományi Egyetemre, mégpedig maximális pontszám el-

érésével. Az egyetemi tanulmányokat 1956-ban kezdhették meg, s 1960-ban kitüntetéssel kapták kézhez a diplomát. Az ikerpár elhatározta – miután az ötvenes évek politikai viharai „szétszórták” a családot –, hogy a családi hagyományoktól eltérően, ők ketten együtt maradnak, és együtt kezdik az életet. Így kerültek Bólyba, az Állami Gazdaságba, amelyről korábban azt sem tudták, hogy merre található, pedig már akkor is jó híre volt a gazdaságnak. Diploma ide, diploma oda, Bólyban az volt a gyakorlat, hogy mindenkinek végig kellett járnia a „szamárlétrát”. Ez történt az ikrekkel is: először az állattenyésztési ágazathoz kerültek, bár egymástól elszakítva dolgoztak.

János fél év múlva a Károly majorba került, ahol a növénytermesztési ágazatba neveztek ki. Egy év után ismét új beosztásban találta magát: az állattenyésztési telep vezetésével bízták meg. Ez volt a legnagyobb telep, mert csupán a szarvasmarha állomány a borjakkal együtt csaknem 1400 egyedből állt, de volt itt 4000 sertés is. Két év után a sertéságazat vezetését bízták Jánosra, amely izgalmas szakmai kihívást jelentett számára.

Az újabb fordulatot az 1970-es esztendő hozta: ekkor a számára még jóformán ismeretlen vetőmagüzembe helyezték át. Ez a terület azért volt János számára idegen, mert sok volt a beton, a gép, a különféle berendezés, amely soha nem vonzotta az agrárszakembert. Az új kihívások azonban mindig is izgalommal töltötték el, s így volt ez a vetőmag esetében is. Nem volt rest, elvégezte a vetőmag szakmérnöki kurzust 1972–1974-ben, s nagyon is megkedvelte ezt a területet. Bár akkor még nem gondolta, hogy ez a tevékenység életre szóló lesz. Bólyban 1973-ban kezdtek foglalkozni a

szójatermesztéssel, s már a második évben 1500 hektáron termesztették ezt a növényt. Vetőmagot is termesztettek, így a vetőmagüzem olyan gyorsan fejlődött, hogy csak fészkes munkatempóban lehetett a feldolgozást elvégezni. Ezen időszak alatt a vetőmagüzemhez csatolták a termeltetési integrációt, az uszálykikötőt, a kísérleti kutatási osztályt, így vált az ország legnagyobb vetőmagüzemévé a bólyi. János az üzemvezetői megbízatás után az igazgatói posztig vitte. 1985-ben vezérigazgató-helyettesi beosztást kapott, de hozzá tartozott a vetőmagágazat és a kereskedelem is. Kevesen mondhatják el magukról, hogy munkásságuk során egymillió tonna vetőmag termelésében, feldolgozásában, értékesítésében vettek részt. A szakmát bizony alaposan meg kellett tanulni, másokat pedig megtanítani.

A nyugdíjazása után, 1989-ben általános vezérigazgató-helyettesi meg-

biztatással dolgozott tovább, a szakmai irányítás elegendő munkát adott. Sokoldalú, a szakma széles területeit felölelő ismeretekkel bírt, maga azt vallotta: „különösen közel áll hozzám a borsó és szója vertikum, valamint a hibridkukorica”. Az e területeken elért szakmai eredményei széles körben ismertek.

A Terméktanács megalakítása már 1992-ben megkezdődött, s ebben a munkában Turi János aktívan vett részt. Az első elnöknek, *dr. Perczel Mihálynak* az érdemei elvülhetetlenek, nyilatkozta a leköszönt elnök: 1993-ban megalakult a Vetőmag Terméktanács, amely egyik alelnökének választották Turi Jánost. János igen jól tudott együtt dolgozni Perczel Mihállyal és *dr. Hullán Tiborral*, a VT ügyvezető igazgatójával is, aki szintén meghatározó szerepet töltött be a terméktanács megalakításában.

Négy év múlva, a választáson már Jánost bízták meg az elnöki teendők ellátásával, e tisztiséget tíz éven keresztül töltötte be.

Az elmúlt évtizedekben rendkívül sok változás következett be: a vetőmagszakma sem volt érintetlen a gazdasági változásoktól. Turi János nem volt egyedül azzal az értékeléssel, ami szerint a Terméktanács nélkül a vetőmagágazat nem ért volna el ilyen sikereket. Ha végigmegegyünk az életút átlomásain, akkor láthatjuk, hogy Turi János mindig a szakmai értékekre helyezte a hangsúlyt, s a türelemnek, a toleranciának és a kitartásnak köszönhetette mindazt, amit elért. Nagy-nagy türelemmel, együttműködési készséggel, megértéssel fordult mindig a kollégáihoz, az üzleti partnerekhez, s ez a magatartás legtöbbször meghozta a gyümölcsét. Az elnöki posztról tör-

tendő leköszönésekor hangsúlyozta: „olyan fiatalokat kell nevelniük, akik agilisek, rátermettek, idegen nyelvet beszélnek, értenek a szakmához, s a kornak megfelelő vezetési stílust képviselik. A Vetőmag Szövetség ugyanis Európa-szerte elismert szervezetté vált, ami nem csak a Szövetség korábbi vezetőinek köszönhető, hanem annak is, hogy igen sok kiváló magyar vetőmag szakember dolgozik a szakmában. Ezt a fiatalítást a VSZT régi vezetése megoldotta, s az a szervezeti átalakulás, amit a küldöttgyűlés elfogadott, jó alapot ad arra, hogy a későbbiekben is megfelelő, eredményes munka folyjék.”

Turi János pályafutása során nemcsak küldetést teljesített, a sors megadta neki, hogy maradandót alkoshason.

H. Gy.

A Vetőmag Szövetség elnökségi tagjai

Elnökök		
dr. Perczel Mihály	1993–1997	Martonseed Rt.
Turi János	1997–2007	Magyar Vetőmag Kereskedők Szövetsége
Takács Géza	2007–	Hungaroseed Kft.
Alelnökök		
Búvár Géza	2000–2007	KITE Zrt.
Cs. Nagy István	2017–	KITE Zrt.
dr. Bittsánszky János	1993–2004	Zöldségtermesztési Kutató Intézet
dr. Láng László	2000–2017	MTA ATK Mezőgazdasági Intézet
dr. Perczel Mihály	1997–2000	Martonseed Rt.
dr. Vida Gyula	2017–	MTA ATK Mezőgazdasági Intézet
Földesi László	2018–	Hód–Mezőgazda Zrt.
Isaszegi Norbert	2017–2018	Mezőhegyesi Ménesbirtok Zrt.
Kolop László	2007–2016	KITE Zrt.
Miskuczka Péter	2008–2016	Mezőhegyesi Ménesbirtok Zrt.
Ritter József	2004–2007	Rit–Sat Kft.
Turi János	1993–1997	Bólyi Rt.

Elnökségi tagok

dr. Bedő Zoltán	1993–1997	MTA Kutató Intézet Martonvásár
Ferenci Gyula	1993–1997	Bácsalmási Rt.
dr. Rózsás Attila	1993–1997	Vetőmag Kereskedőház Rt.
Sendula Tibor	1993–1997	Bácsalmási Rt.
Búvár Géza	1993–2000	KITE Rt.
Ritter József	1993–2000	Rit–Sat Kft.
Soproni Gyula	1993–2000	Kombiseed Kft.
dr. Szél Sándor	1993–2000, 2004–2007	Gabonatermesztési Kutató Intézet
dr. Balla László	1993–2007	Magyar Növénynevelők Egyesülete
dr. Hullán Tibor	1993–2007	Vetőmag Terméktanács
dr. Farkas Béla	1993–2013	Vetőmag Kereskedőház Rt., Agrohungária Kft.
Mark Dickey	1997–2000	Pioneer Hi–Bred Rt.
dr. Csigó Kálmán	1997–2004	Agroprodukt Rt.
dr. Matuz János	1997–2004	Gabonatermesztési Kutató Intézet
Murai György	1997–2004	Agrico Magyarország Kft.
dr. Balikó Sándor	1997–2018	Bóly Zrt.
Pavelka Árpád	2000–	Zöldségtermesztési Kutató Intézet Zrt.
dr. Hegedűs György	2000–2004	magánszemély
dr. Perczel Mihály	2000–2004	Quattro Bt.
dr. Szántosi Antalné	2000–2004	Biohungaricum TRD Kft.
Takács Géza	2000–2007	IKR Zrt.
Bagoly István	2004–2007	Balkányi Vetőburgonya és Vetőmagtermelő Kft.
Boda Mihály	2004–2007	Hortobágyi Term. és Génm. Kht.
dr. Csizmadia László	2004–2007	ZKI Újmajori Kutató Állomás
Falusi János	2004–2007	Gabonatermesztési Kutató Kht.
dr. Fazekas Miklós	2004–2007	DE ATC Kutatóintézet
Garai András	2004–2007	Mezőhegyesi Állami Ménesbirtok Zrt.
Hámori Sándor	2004–2007	Primag Kft.
dr. Janowszky János	2004–2007	Mg. Kutató–Fejlesztő Kht.
Koncz Tibor	2004–2007	DE ATC Kutatóintézet
Kulcsár Ildikó	2004–2007	Mezőmag Kft.

dr. Nagy Ferenc	2004–2007	Mezőmag Kft.
dr. Pálvölgyi László	2004–2007	Gabonatermesztési Kutató Kht.
Spániel József	2004–2007	Mezőhegyesi Állami Ménesbirtok Zrt.
Veisz Ottó	2004–2007	MTA ATK Martonvásár
dr. Kapitány József	2004–2013	Fűszerpaprika Kut.–Fejl. Kht.
Muhari Pál	2004–2018	Dél-Pest megyei Mg. Zrt.
Bíró János	2007–	Syngenta Magyarország Kft.
Feczák János	2007–	Agroszemek Kft.
Juhász Zoltán	2007–	Mezőseed Kft., Mezőmag–Agrárház Kft.
Virágné Pintér Gabriella	2007–	Gabonakutató Nonprofit Kft.
Bánki H. Dezső	2007–2013	Orosseed Szövetkezet
Blum Zoltán	2007–2013	Saaten Union Hungária Kft.
Hatala Mihály	2007–2013	Hód–Mezőgazda Zrt.
Marosi Gábor	2007–2013	Woodstock Kft.
Pallós Mihály	2007–2013	KWS Magyarország Kft.
Szeidl Balázs	2007–2013	Monsanto Hungária Kft.
Tímár Béla	2007–2013	Pioneer Hi–Bred Magyarország Kft.
dr. Ruthner Szabolcs	2007–2015	VSZT
Patakfalvi Péter	2013–	Agro–Largo Kft.
Perczel Péter	2013–	Limagrain Central Europe SE Mo.–i Fióktelepe, Isterra Magyarország Kft.
Szanyi István	2013–2015	Monsanto Hungária Kft.
Baráth János	2013–2018	Isterra Magyarország Kft.
Földesi László	2013–2018	Hód–Mezőgazda Zrt.
Vad Zoltán	2013–2018	Cargill Magyarország Zrt.
Kökény Benő	2015–	Monsanto Hungária Kft.
Polgár Gábor	2015–	VSZT
Cseh Katalin	2018	Margitta-sziget 92 Kft.
Bakos István	2018–	Lajta-Hanság Zrt.
Ifj. Fazekas Miklós	2018–	Alfaseed Kft.
Kesjár Kamilla	2018–	Kesjár Flora Kft.
Mátrai Tibor	2018–	Agromag Kft.

1994

A Vetőmag Terméktanács (VT) megalakulásának gondolata 1992-ben merült fel először, az alakuló közgyűlésre 1993 augusztusában került sor. A faj-, illetve fajtacsoportok, fajta, fajtatulajdonosi, és vetőmag-ellátási helyzete különböző. Az eltérések más problémákkal járnak, és különböző megoldásokat kívánnak, ezért a VT-n belül az adott növényfaj sajátosságainak differenciáltabb megoldását biztosító szekciók alakultak ki. A szekciók irányítását 9 tagú Bizottság, ezen belül a szekció Elnöke végzi. Minden szekcióból az elnök és két bizottsági tag egyben a VT Elnökségének tagja is. A VT élén részben az alakuló közgyűlés által, részben a szekciók tagsága által megválasztott 24 tagú Elnökség, elnök és két alelnök áll. A VT és a szekciók operatív tevékenységét 2 fős Titkárság bonyolítja.

A VT a faj-, fajtacsoportonkénti megoszláson kívül a rendtartási törvény elvei szerint a termék-előállítás lépcsőinek megfelelően is tagozódik. Külön beszélünk nemesítői, fajtatulajdonosi oldalról, vetőmag-szaporítók, vetőmag-termelők oldaláról. Ez a hármas tagolódás a Szekció Bizottságokra is vonatkozik, megteremtve ezzel a belső érdekegyeztetés lehetőségeit. A VT szakmai fórumai a Szekció Bizottságok és az általuk szervezett tagsági megbeszélések. Az itt született, és a faj-, illetve fajtacsoport vetőmag-szaporítási érdekeit képviselő álláspontokat – mint jogi személy – az Elnökség és a megbízása szerint eljáró Titkárság viszi tovább az illetékes közigazgatási vagy más szervezetek felé. Az összes vetőmagellátást és -forgalmazást – így a felhasználók érdekeit is – érintő témák az Elnökség közvetlen hatáskörébe tartoznak. Mivel azonban a feladatok összefüggenek, és kölcsönös következményekkel járnak, a gyakorlati munka csak széles, minden érdekeltre kiterjedő együttműködésre alapozható.

A VT-nek bárki tagja lehet, aki a vetőmagszakmában érdekelt. Tagjai lehetnek a vetőmagfelhasználók és olyan ipari szervezetek, akik az árutermelés felhasználásával a termelésben, és így a vetőmag előállításban is érdekelték. A tagsági viszony feltétele az írott szabályzatok és közös döntések elfogadásán kívül a tagdíj fizetése. A tagdíj a VT működésének forrása. A tagok eltérő anyagi helyzetüknek megfelelően 4 díjkategóriába sorolhatják be magukat. A VT-nek jelenleg 134 tagja van. A tagság magába foglalja a teljes magyarországi növénynemesítő, fajtatulajdonosi kört, nemesítéssel foglalkozó egyetemeket, a Magyar Növénynemesítők Egyesületét, a teljes vetőmag-forgalmazói kört, köztük a Magyar Vetőmagkereskedők Szövetségét, és a vetőmag-szaporítókat, magántermelőtől a nagygazdaságokig.

A VT feladatai közé kell sorolni a vetőmagforgalmazási etika visszaállítását, ami mind az export, mind a belföldi vetőmagellátás alapfeltétele.

„A vetőmagszakma sajátossága az optimizmus, a hit, hogy az elvetett magból új élet keletkezik.”

Dr. Hullán Tibor

A Vetőmag Terméktanács március 24-én megtartotta 2. közgyűlését. A közgyűlésen dr. Botos Károly, az Agrárrendtartási Hivatal (ARH) helyettes vezetője méltatta a Terméktanácsok eddigi tevékenységét, hasznos észrevételeket tett

a Vetőmag Terméktanácsal kapcsolatosan. Kiemelte a Terméktanácsok létrehozásával kialakítható információs bázis jelentőségét és azt, hogy a jövőben állami támogatást csak a Terméktanácsokon keresztül biztosítanak.

Az 1994. július 12-i Elnökségi ülésen elfogadták az „Összefoglaló a vetőmaghelyzetről” című anyagot, ami az elvégzendő feladatokat tartalmazta. Bizottságot alakítottak a szabálytalan vetőmagforgalmazás feltárására, a szükséges intézkedések előkészítésére és megtételére. Az Elnökség elfogadta és elfogadásra javasolta a VT FM elismertetésével összefüggő Alapszabály-módosítást. A VT működésének alapfeltétele – az Agrárrendtartási törvény előírásainak megfelelően – a Földművelésügyi Miniszter elismerése. Elismertetési kérelmünket benyújtottuk az Agrárrendtartási Hivatalhoz véleményezés és előterjesztési céljából. Az elismerés egyik feltétele a tagság részvételi aránya a teljes szakterületen belül. Ez a Vetőmag Terméktanácson belül 75%, ahol a nemesítői tevékenység 80%, a szaporítói 43% és a forgalmazási 80%. A vetőmagtisztítási kapacitás 90%-ban van terméktanácsi tagok tulajdonában. A Miniszter 1994. szeptember 30-án adta ki a határozatot a VT terméktanácsi elismeréséről.

A Terméktanácsok (így a VT) feladatainak, munkamódszerének kialakítása szempontjából rendkívül fontosak a külföldi tapasztalatok. A vetőmag exportképességet is elősegítheti, ha külföldi társszervezetekkel kapcsolatot teremthetünk. E célra pályázat formájában pénzügyi fedezetet kapott a VT az Ipari és Kereskedelmi Minisztériumtól, amit saját pénzzel kiegészítve hasznosított:

1. felkereste Németországban a Mezőgazdasági Kamarák Szövetségét, a Parasztszövetséget, a Földművelésügyi Minisztériumot, az Élelmezési és Erdőgazdasági Hivaltalt.
2. Egy napra vendégül látta az osztrák kamara növénytermesztési igazgatóját, aki egyben a Növénynemesítők Szövetségének elnöke.
3. Írásos kapcsolatot létesített a Cseh Növénynemesítők és Magkereskedők Szövetségével.

1995

A Vetőmag Terméktanács tagságának képviselőjében részt vett és vesz a vetőmag-forgalmazással kapcsolatos rendeletek és jogszabályok véleményezésében, így az elmúlt években a Vetőmagtörvény tervezete és annak végrehajtását szabályozó miniszteri rendeletek előkészítő tárgyalásain is. A VT tevékenyen részt vett a szigetelőtávolságok szabályozásával kapcsolatos rendelet előkészítésében [1/1995. (I. 6.) FM], az importvetőmag keretek és kedvezményes vámkvóták szabályozásával kapcsolatos vámrendelet létrehozásában [8/1995. (II. 10.) IKM-PM rendelet], az EU konformos vetőmaggal kapcsolatos vámtarifák számok kialakításában, továbbá a vetőmagszabványok rendeleti érvényességének meghatározásában [54/1994. (X. 19.) FM].

A vetőmagforgalom visszatérő problémája az illegális vetőmag-kereskedelem. A téma jelentősége miatt az Elnökség állandó bizottságot hozott létre, amelyben az FM Mezőgazdasági Főosztályáról Oravec Sándort, az FM ARH részéről dr. Kovács Bélát és az OMMI részéről Ertseyiné dr. Peregi Katalint kérte fel részvételre. A Bizottság elnöke dr. Proksa János (GKI).

▶ A szabványosítás területén működő Vetőmagvak Műszaki Bizottságának tagja a Vetőmag Termék Tanács is. A Műszaki Bizottság elnöke dr. Hullán Tibor. A Műszaki Bizottság folyamatosan felülvizsgálja, szabványszerkesztő bizottságokkal felülvizsgáltatja az érvényes vetőmag és szaporítóanyag szabványokat. Jelenleg 40 kötelező jellegű és 9 informatív szabvány van, melyek folyamatos korszerűsítése, EU konform szintjének biztosítása jelentős feladat.

A Vetőmag Termék Tanács elsőként kezdeményezte a Kamara és a Termék Tanács közötti munkamegosztást. Az Agrárkamara – Termék Tanácsok – FM igazgatás feladatainak egyeztetésére kétnapos megbeszélést szervezett az FM ARH. A megbeszélésen 4 tagú Szakértői Bizottságot jelöltek ki az Agrárkamara és a termék Tanácsok kapcsolatrendszerének kialakítására. E Bizottságba a Vetőmag Termék Tanácsot is beválasztották. A VT álláspontja, hogy az érintettek feladataikat a törvényi és jogszabályi keretekben meghatározottak szerint lássák el. Elsőrendű feladat a rendeleti átfedések és a joghézagok pontos feltárása, a megoldások előkészítése. A Vetőmag Termék Tanács tagjainak alapvető érdeke a területi elvben széles termelői kört szervezeten összefogó, erős Agrárkamara, amivel együttműködve reméli a vetőmag-szaporítás és forgalmazás területi gondjainak, így a szigetelőtávolság, forgalmazási és felhasználási jogosultság, és több más kérdés folyamatos megoldását. A közös munka és annak eredményessége azt is jelenti, hogy nem lehet a vetőmag-szaporítók, forgalmazók anyagi terheit az eredményesség veszélyeztetése nélkül tovább növelni. Ennek érdekében a Vetőmag Termék Tanács – mint a Köztisztviselői Magyar Agrárkamara Elnökségének tagja – szeretne az érintett kamarai szervezettel és az államigazgatással együttműködni. A VT Közgyűlése határozatot hozott, hogy az Elnökség tegyen lépéseket annak érdekében, hogy a termék Tanács tagdíj a kötelező kamarai tagdíjból levonható legyen.

A Vetőmag Termék Tanács 1995. május 24-én tartotta harmadik közgyűlését, melyen Dr. Gárdosi Péter az FM ARH részéről elmondta, hogy a 31 létrejött termék Tanácsból 21 kaptak miniszteri elismerést. A Vetőmag Termék Tanács az elismert termék Tanácsok között is egy jól összefogott, hatékonyan működő termék Tanács, a vetőmaggal kapcsolatos kérdésekben partnere a tárcának.

A VT kezdeményezte az IKM-nél és az FM-nél, hogy a forgalmazási jogosultságot Vetőmag Termék Tanács tagokhoz kössék. Így remélhető, hogy az illegális, fekete vetőmag forgalmazások, a minőségi előírások figyelmen kívül hagyása, a felhasználó megkárosítása a vetőmag forgalmazók belső szabályain keresztül, a közösség hatására csökkenhet.

A VT benyújtotta az 1996. évi import anyag behozatalához szükséges autonóm vámkvóta engedélyeztetési kérelmét. A kontingens nagyságát a VT érintett szekciónak véleménye alapján terjesztette elő. Az autonóm vámkvótával kapcsolatos konkrét igényeket a keret engedélyezése után az 1995 tavaszi gyakorlatának megfelelően fogja a VT a tagjaitól összeszedni, és engedélyezésre az illetékeseknek előterjeszteni. Az export vetőmag céltermeltetések anyag szükségletét vámmentesen lehet behozni behozatali vámelőjegyzés formájában.

1996

Elkészült a Vetőmaggörvény tervezete, melyet a Termék Tanács is megkapott véleményezésre. A tervezet szélesebb

körű megismerése érdekében a VT a Magyar Agrártudományi Egyesülettel (MAE) közösen konferenciát szervezett február 13-án a MAE székházában. Remélhetőleg a vélemények és hozzászólások elősegítik egy előremutató törvény elkészítését.

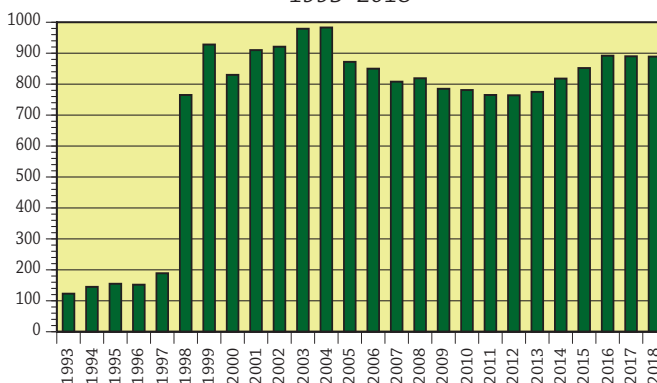
A VT 1996. január 5-én az összes működő termék Tanács részére megbeszélést szervezett. Itt dr. Botos Károly ARH elnökhelyettes tájékoztatta a termék Tanácsokat az agrárrendtartási törvény módosításáról. A termék Tanácsok indokoltak látták egy szövetség létrehozását, melynek feladata a termék Tanácsok módszertani kérdéseinek megvitatása, egységes elvek kialakítása, amivel hozzájárulhatnak a gazdaságosabb, hatékonyabb tevékenységhez. Olyan szövetségre van szükség, ami nem korlátozza a termék Tanácsok tagságuk által megszabott feladatait, de összehangolja a feladatok érdekében szükséges együttműködését. A jelenlévők szervezőbizottságot hoztak létre, melyben a VT-n kívül a Baromfi, Gabona, Halászati és Zöldség Termék Tanács képviselői vesznek részt. Ilyen előzmények után 1996. június 28-án 16 termék Tanács megalakította a Termék Tanácsok Szövetségét, több termék Tanács pedig előzetes csatlakozási szándékát jelentette be. A Szövetség nem rendelkezik saját apparátussal, a tennivalókat a tagok közül egy évre megválasztott termék Tanács elnöke, titkára látja el. A tagok egyenlő arányban járulnak hozzá a felmerülő költségekhez. Az alakuló közgyűlés az első év munkájának összefoglalásával a Vetőmag Termék Tanács elnökét, Perczel Mihályt, és igazgatóját dr. Hullán Tibort bízta meg. A Termék Tanácsok Szövetségét felvették a Földművelésügyi Minisztérium Érdekegyeztető Tanácsába (FÉT).

A VT Fekete vetőmag-forgalmazással foglalkozó bizottsága célként jelölte meg, hogy a vetőmag-forgalmazási jogosultságot VT tagsághoz legyen kötvé. Feladatként határozta meg egy, a készülő Vetőmaggörvényre és a FIS előírásaira alapozott termeltetési és forgalmazási etikai kódex kidolgozását. A Bizottság véleménye, hogy a belföldi vetőmag-felhasználási érdekeket, a becsületes forgalmazókat és export érdekeinket veszélyeztető tevékenységet minden jogszerű eszközzel fel kell számolni.

A VT a francia akkreditív minősítés és saját jogú vetőmag fémzárolás megismerésére tanulmányutat szervezett. A tanulmányútra április 17–21. között került sor.

A Földművelésügyi Minisztérium a hazai agrártermékeink – így a vetőmag – piacra jutásának elősegítésére közhasznú társaságot hozott létre Agrármarketing Centrum néven. A Vetőmag Termék Tanács megkereste a Centrumot a magyar vetőmagexport továbbfejlesztése érdekében.

A Vetőmag Szövetség taglétszámának alakulása 1993–2018

1997

„A Magyar Köztársaság Országgyűlése 1996. december 19-i ülésnapján ellenszavazat nélkül, egyhangúlag elfogadta a növényfajták állami elismeréséről, valamint a vetőmagvak és vegetatív szaporítóanyagok előállításáról és forgalmazásáról szóló 1996. évi CXXXI. törvényt. Ez az úgynevezett Vetőmagtörvény 1997. március 1. napján lép hatályba. Mindez azt a több éves, jó szakmai előkészítő munkát igazolja, amit a törvény megalkotásában résztvevő szakemberek végeztek. A minisztérium nevében ezúton is köszönetünket fejezzük ki valamennyiüknek. A törvény végrehajtási rendeleteinek azonos időre való megalkotására a minisztérium 6 szakbizottságot hozott létre annak érdekében, hogy a szakmai közvélemény, az érdekképviselők, valamint a hatóságok között egyetértés alakuljon ki a végrehajtási rendeletek megfogalmazásában.” – Oravecz Sándor FM Mezőgazdasági Főosztály főosztályvezető-helyettes.

Az elfogadott vetőmagtörvény a szakmai tevékenységet rendeletekben szabályozott módon felkészültséghez és Vetőmag Termékτανács tagsághoz köti. Ez utóbbi célja, hogy aki nem tud, vagy nem akar a szakmai követelményeknek, etikai szabályoknak megfelelni, az ne folytathasson a magyar vetőmagszakma belföldi és világszertei lehetőségeit akadályozó tevékenységet.

„Olyan hírnevet kell visszaállítani, ami a minőség fogalmaként ismeri el a magyar vetőmagot.”

Dr. Hullán Tibor

A készülő rendeletek előkészítésére létrehozott bizottságokban a Vetőmag Termékτανács is részt vett. A Termékτανács szekciónként szakértőket választott, akik a tervezeteket véleményezik. A VT mindent elkövet annak érdekében, hogy jó, előremutató, de a jelen problémáit is kezelő jogszabály készüljön. Szeretnénk elérni, hogy a Vetőmag Termékτανács tagsága – eltérő érdekeltségeiket is figyelembe véve – ismerje meg a törvényt és rendeleteit olyan mélységben, hogy annak nemcsak alkalmazója, hanem véleményezője, alkotója is legyen.

A Vetőmag Termékτανács kezdeményezésére várhatóan 1998-ban az OMMI szántóföldi ellenőrzéseinek, és az 1998. évi vetőmagtermés fémezőrlési díjának 50%-át viszaigényelhetik a VT tagjai.

A VT tagságának fokozottan ki kell használni azokat a támogatási formákat, melyek megfelelnek a WTO követelményeinek. Ezek a különböző térségi fejlesztési lehetőségek, amiket össze kell kötni a vetőmag-előállítás munkaerő lekötő, jövedelem biztosító lehetőségeivel. Célszerű volna kihasználni – a jelenleg még bonyolultnak tűnő – zárt vetőmag-szaporító körzetek létrehozásának lehetőségeit is.

1998

A jogszabályi összefüggések és végrehajtási feladatok széleskörű, konzultatív megismerése érdekében az OMMI közreműködésével a VT térségenként konferenciát tervez. A kon-

ferenciák társszervezői az erre vállalkozó Területi Agrárkamarak és a Magyar Agrártudományi Egyesület megyei szervezetei.

A Vetőmag Termékτανács az FVM AMC támogatásával megjelentette a „Búzatermesztés gondjairól és tennivalóiról” című kiadványt, mely összefoglaló képet ad a búzatermesztési problémákról és arról a követelményrendszerrel, mely alapfeltétele a minőségi árúbúza termesztésnek. A kiadvány a Magyar Mezőgazdaság mellékleteként jelent meg, és a VT tagjai postai úton is megkapták.

A VT kezdeményezte – az érintett minisztériumok felé – a vetőmag célteremtetés = aktív bérmunka témakörének felülvizsgálatát. Célunk, hogy a vetőmag célteremtetés a sajátosságainak megfelelően különüljön el az ipari termeltetésre vonatkozó aktív bérmunka követelményrendszerétől. A jelenlegi rendszer jogszerűen nem hajtható végre.

A kettős tagdíjfizetési kötelezettség elkerülése érdekében a VT megállapodást kötött a Burgonya, Fűszerpaprika és Hagyma Termékτανácsokkal. Eszerint az adott termékτανácsokon belül önálló vetőmag, illetve vetőmag szekciót szerveznek szekcióbizottsági irányítás alatt. A szekciók tagjai – amennyiben kizárólagosan csak az adott növényfaj vetőmagjával foglalkoznak – önállóan lépnek be a Vetőmag Termékτανácsba úgynevezett regisztrált tagként, és tagdíjmentességet élveznek.

A Vetőmag Termékτανács ügyvezetése 1998 végén térségi taggyűléseket szervezett, 5 helyen, mintegy 40%-os részvétellel. A jelenlévő tagok aktív munkát végeztek. Kiemelt fontosságú témakör volt, hogy foglalkozni kell a megnövekedett tagság vetőmag-termesztési továbbképzésével, különös figyelemmel az új tulajdonosokra és kisgazdaságokra. Ennek érdekében meg kell vizsgálni pár napos szakmai tanfolyamok szervezésének finanszírozási lehetőségeit.

A Vetőmag Termékτανács és a Magyar Agrártudományi Egyesület 1998. december 8-án konferenciát rendezett a

- ▶ vetőmag-szabványosítás, vetőmag minősítés követelményének témájában, kiemelve az elkészült „Mezőgazdasági és kertészeti növényfajok vetőmagvai” c. szabványt. A szabvány a VT szakértőinek szakmai közreműködésével készült.

1999

Magyarországon is átment a fejlődés első szakaszán a biogazdálkodás, szakszerű nevén az ellenőrzött, minősített ökológiai gazdálkodás. A biokultúra nem a kártevők tömegét, betegségek jelenlétét, hanem egy tudományos és gyakorlati tapasztalatokon alapuló teljeskörű növénytermesztési terület hasznosítási szemléletét jelenti. Jól definiált, teljes mértékben hiteles, megbízható biovetőmag előállítás rendszert kell megvalósítani, amely potenciális vevőink bizalmát élvezzi. Az erre való felkészülés jegyében a VT-nek is lépnie kellett, ezért létrehozta a Biovetőmag Szekciót. A Biovetőmag Szekció alakuló ülését a Gödöllői Tangazdaság Rt. tanácstermében tartotta. A Bizottság elnöke *dr. Szántosi Antalné* (Biohungaricum TDR Kft.).

A Vetőmag Termék Tanács és a MAE Növénytermesztési Társasága a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium és az OMMI szakvezetői közreműködésével ismeretterjesztő előadást szervezett az 1999. évi agrártámogatásokról, kiemelten a vetőmag közvetlen és közvetett támogatásairól.

A Kiskun Kutatóközpont 1996 őszén megvásárolta a Kalocsai Mezőgazdasági Rt. 100%-os részvénycsomagját, hogy új alapokra helyezze a kukorica vetőmag-előállítását. A vetőmag-előállításba bevont terület növelésének célja az volt, hogy az országban elsőként hibridkukorica vetőmag-szaporítási zárt körzetet alakítsanak ki. A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium 1999. március 23-án kelt 51.592/1999. sz. határozatában a Kalocsai Mezőgazdasági Rt. használatában lévő 1277,03 ha szántóterületet, valamint a vele határos 200 méteres izolációs távolságba eső 739,42 hektáros területet 5 termelési évre vonatkozóan hibridkukorica szaporítási zárt körzetté nyilvánította.

„A vetőmag-szaporítási zárt körzet kialakítása kapcsán felmerült jelentős költségek megterhelik a Kiskun Kutatóközpont és a Kalocsai Mg. Rt. gazdálkodását, de vállaltuk ezt azért, hogy még jobb minőségű, szélesebb fajtaválasztékú, hazai előállítású vetőmagot tudjunk termelőink részére biztosítani.”

Prof. dr. Samir Rady

1999. április 21-én a VT kihelyezett elnökségi ülést tartott az OMMI-ban. Az Elnökség állásfoglalást fogadott el a vetőmag fémezési díjak visszaigényelhetősége témakörében, nevezetesen, hogy visszaigényelhető legyen az alkalmas minősítésű megújító átjárások díjtételének 50%-a is. A 8/1999. (I. 20.) FVM rendelet 191§ a vetőmag minősítési díjtételek 50%-os támogatását teszi lehetővé. Ezek szerint a szántóföldi szemle, a belföldi és export célú fémezés OMMI

vizsgálati díjának számla szerinti 50%-a visszaigényelhető akkor, ha a vetőmag minősítésre alkalmas volt.

Az 1999. júniusi közgyűlés pontosította az Alapszabálynak azt a részét, ami az éves közgyűléseket küldöttközgyűlésként működteti. Ennek megfelelően a Vetőmag Termék Tanács szeptemberben és októberben az ország 6 helyén térségi részgyűlést tartott, melyre a térségben érintett tagokat hívta meg. Fontos, hogy a Termék Tanács aktív tagsági rétege növekedjen, alakuljon ki az eltérő szakterületekre specializálódott termék tanács tagokból. A tagság fogja eldönteni, hogy a VT térségi vonatkozásban milyen irányba fejlődjön.

2000

2000. május 17-én tartotta a Vetőmag Termék Tanács a küldöttközgyűlést. A küldöttközgyűlés elfogadta a tagdíjbesorolás módosítására vonatkozó előterjesztést. Eszerint a jövőben már nem magánszemély és jogi személy szerinti kategóriák lesznek, hanem 5 kategóriába sorolhatja be magát a tag, a vetőmag forgalmazásból származó bruttó árbevétele alapján.

A 73. OMÉK-on közösen jelentek meg a termék tanácsok a Termék Tanácsok Szövetségének pavilonjában. A pavilon kiállításához anyagilag hozzájárult az FVM AMC is.

2001

A Vetőmag Termék Tanács 2001 februárjától önálló honlappal rendelkezik az interneten. A honlap a VT részére költségmentes. Az adattároló a Vetőmag Termék Tanács bemutatásán kívül alkalmas folyamatos információk (pl. irányárak stb.), minőségi előírások, rendeleti módosítások és a VT tagnévsorának, a tagok címlistájának közzétételére. A tagok címlistáját úgy kívánjuk közzéadni – a tag hozzájárulásával –, hogy ebből a kívülálló is megismerje a tag működési területét. Erre nézve kérdőívet küldtünk ki, és csak azokat szerepeltetjük az internetes tagnévsorban, akik ehhez a kérdőív ellenőrzésével és visszaküldésével hozzájárulnak. A listán való megjelenés díjmentes, és bárki felkerülhet rá a továbbiakban is az adatlap kitöltésével.

A Francia Kukorica és Cirokvetőmag Előállítók Szövetségének egy 22 fős delegációja bemutató látogatást tett Magyarországon január 25-én. A fogadó fél a Vetőmag Termék Tanács Kukorica Szekciója volt. A franciák a látogatást felkészülésnek szánták Magyarország közelgő EU csatlakozása kapcsán.

2001 márciusában kaptuk kézhez a brüsszeli adminisztráció jelentését, mely az EU csatlakozás előtt értékelte a magyarországi helyzetet. Dicsőően értékelték a vetőmag minősítés folyamatát, az akkreditált vetőmagvizsgáló laboratóriumok színvonalát, a szemle és minősítés dokumentációjának nyilvántartását, a felügyelők képzettségét, idegennyelv tudását, a szakhatóság és ágazati szereplők kapcsolatát. Ennek ellenére számos megoldandó feladat (címkézés, GMO jelölés, palánta minősítés, vetőmagvak forgalomba hozatalának feltételei, DUS és teljesítményvizsgálatok rendje stb.) is áll a vetőmag ágazat és a törvényalkotók előtt. A munka

a Vetőmag Direktívákat illetően megkezdődött, várhatóan szeptemberben lesz szakmai körökben tárgyalható.

A legutóbbi OECD jelentés szerint Magyarország ismét a 2. helyen állt a mezőgazdasági fajok vetőmagjának OECD rendszer szerinti vetőmagforgalmában, mennyiségi arányát tekintve. Az elismerés jele az is, hogy Magyarország hivatalos jelentkezését elfogadva az ISTA 2004-ben Budapesten tartja következő kongresszusát. Az elkövetkezendő 3 évben Magyarország elnökhelyettesi pozíciót kapott ebben a nemzetközi szervezetben, ami azt jelenti, hogy valamennyi vetőmaggal kapcsolatos OECD, EU, FIS, ILAC ülésen nem csak részt vehetünk, hanem véleményünket is kifejezhetjük.

„Rögzíthetjük azt is, hogy Magyarország változatlanul vetőmag nagyhatalom. Elmondhatjuk, hogy a multinacionális cégek szinte mindegyike vállalatot alapított, sőt, nagyívű fejlesztéseket végzett, illetve végez. [Ezt] a tradíciók, a szakmai felkészültség és tapasztalat, a kedvező termesztési körülmények, a logisztikai előnyök és legfőképpen az ország kedvező politikai, társadalmi, gazdasági, pénzügyi megítélése, egyszóval a vetőmagüzletben oly szorosan kapcsolódó bizalom tette lehetővé.”

Turi János

A Vetőmag Termék Tanács Kalászos Szekciója a tagjai részére vetőmag-szaporítási felkészültségük felmérésére kérdőívet küldött ki. A kérdőívet 651 szekciótág kapta meg (ebből magánszemély 167, cég 484). Kitöltve 303 tag küldte vissza, ez 47%. A válaszadók közül 88% foglalkozik őszi búza szaporítással, 42% őszi árpával, 38% tavaszi árpával, 26% tritikáléval, 13% rozssal, 5% durumbúzával, 3% tönkölybúzával, 9% tavaszi búzával, 3% tavaszi durumbúzával, 22% zabbal. Arra a kérdésre, hogy rendelkezik-e a termesztés megfelelő technikai hátterével, a válaszadók 62%-a felelt igennel. A válaszadók 50%-a rendelkezik a vetőmag-szaporító tevékenységének megfelelő vetőmag-feldolgozó teleppel.

2002

„A szakmai civil szervezetek befolyása, felelőssége, egyszóval jelentősége legfőképpen a piacon az önszabályozás, az etikus magatartás kialakítása miatt, valamint a közelgő EU tagságunk miatt is megnövekedett, és növekedni fog.”

Turi János

A vetőmagágazat számára kiemelt jelentőséggel bír az UPOV Egyezményhez való mielőbbi csatlakozás. A csatlakozás a jogharmonizáció része, ezért azt a parlamentnek 2002. december 31-ig el kell fogadnia.

A Francia Kukorica Szövetséggel és a Német Kukorica Szövetséggel is erősödtek a VT kapcsolatai. Ez azt a célt szolgálja, hogy az EU csatlakozás során a magyar vetőmag piaci pozíciói erősödjenek. Ennek érdekében felkérést kapott a Termék Tanács az Európai Kukorica Szövetségbe való belépésre.

A Vetőmag Termék Tanács 2002. május 15-én tartotta Küldöttközgyűlését. Az EU csatlakozás előtt a VT elnöke a következőkben jelölte meg a legfontosabb feladatokat:

- a vetőmagágazat fejlesztését a növénytermesztés főágazat fejlesztésével együtt kell megoldani,
- növelni kell a versenyhelyzetünk megtartása és javítása érdekében a vetőmag-előállítás biztonságát (öntözés, izoláció biztosítása, a vetőmag-feldolgozás korszerűsítése, a kondicionált magtárak építése stb.),
- a magyar állami tulajdonban lévő növénynevelő cégeket versenyhelyzetbe kell hozni, felül kell vizsgálni az állam tulajdonosi szerepét,
- meg kell oldani az EU csatlakozásra felkészülve a fajtavál és vetőmaggal kapcsolatos jog- és intézményharmonizációt, különösen a fajtavédelem problematikáját,
- a kedvezményeket, támogatásokat a szántóföldön ellenőrzött és fémező vetőmaghasználatához kell kötni,
- különösen kiemelten kell kezelni és gondoskodni azokról a fajtákról, ahol még a magyar növénynevelés meghatározó szerepet tölt be, amelyekre mint végtermékre vagy vetőmagra az EU-ban igény mutatkozik,
- a vetőmagágazatban el kell fogadtatnunk, általánossá kell tenni a marketing szemléletet, gondolkodást, ki kell dolgozni a vetőmag marketingstratégiát.

A Vetőmag Termék Tanács Elnöksége döntött az EU csatlakozással kapcsolatos operatív feladatokról. Ennek keretében a VT és a Magyar Vetőmagkereskedők Szövetségének Zöldség Szekciója együttes ülést tartott, ahol egy alapos, kitűnő szakértői előterjesztés került megvitatásra, és közös szakmai álláspont kialakítására került sor. Az ülésen döntés született a közös szakmai álláspont jogi formában történő megjelenítésére. A Szántóföldi növények szekció is szakértő kollégiumot hozott létre.

2002-ben Vetőmag újságunk egy teljes lapszámát a nagy problémát okozó kukoricabogárnak szenteltük.

2003

10 éves a Vetőmag Termék Tanács. Megállapítható, hogy a magyar vetőmagipar és -kereskedelem privatizációja megtörtént. A vetőmagágazat elmúlt 10 esztendejére az a jellemző, hogy a vetőmaggal foglalkozó cégek között a polarizáció folyamatosan növekszik. A vetőmagágazatban a külföldi tőkerészvétel, a magyar politikai, társadalmi és gazdasági stabilizációval folyamatosan erősödött. A multinacionális cégek nagyarányú fejlesztései egyben regionális központok szerepét is betöltik. Számos külföldi cégnek van Magyarországon tenyészkertje, ahol a jövő fajtáit tesztelik. Az elmúlt 10 évre jellemző volt, hogy többszöröződött az állami fajtaelismerésre tett bejelentések száma, ezen belül a külföldi fajták térhódítása. Folyamatosan felértékelődik a vetőmagminőség, a vetőmag-előállítás biztonsága. Az elmúlt 10 év eredménye volt számos, a vetőmaggal kapcsolódó jogszabály, törvény, rendelet, szabvány, hatósági előírás megal-

▶ kotása. Mindezeket összegyűjtött formában a terméktanácsi tagok is megkapták. Elkészült a TermékTanács Etikai Kódexe. Többé-kevésbé sikerült elérni, hogy a mezőgazdasági támogatások a szántóföldön ellenőrzött és fémező vetőmaghasználatához kötődjenek. Sikerült elérni a szántóföldi szemledij és a vetőmag fémező díj 50%-os visszaigénylését szabványos vetőmag alapanyag tételekre. Ezek nyilvántartását és igazolását a TermékTanács végzi.

Az új Alapszabály szerint a Vetőmag TermékTanács neve a jövőben Vetőmag Szövetség és TermékTanács. A névváltozás mögött az a tartalmi módosítás áll, hogy a termékTanácsi feladatok mellett – ami nagyrészt az agrárrendtartáshoz kapcsolódik – meg kell felelni a szakmai szövetség követelményeinek, amit az EU csatlakozás és más szakterületek diktálnak. A VT eddig is – részben és kimondatlanul – szövetségi keretek között dolgozott.

Az Elnökség fontosnak tartja, hogy minden fórumon, szaksajtóban kihangsúlyozásra kerüljön a fémező vetőmag használatának jelentősége, ezért fontosnak tartja, hogy a jövőben a TermékTanács határozottabban szerepeltesse a sajtóban szakmai álláspontját akkor is, ha ez ellentétesnek tűnik a minisztériumi megfogalmazással.

2003 év végén került sor a régió vetőmag szövetségeinek találkozására az ausztriai Gumpensteinben. A megbeszélésre a szlovák, szlovén, osztrák és magyar termékTanácson kívül néhány nagyobb osztrák vetőmag-forgalmazó és nemesítő cég kapott meghívást. A Vetőmag Szövetség és TermékTanácsot dr. Láng László alelnök és Ruthner Szabolcs képviselte. A résztvevő szervezetek bemutatták működésüket, szervezeti felépítésüket, tagjaik összetételét, tevékenységi körüket, jövőbeni terveiket, országuk vetőmagágazatának helyzetét.

A 2003. évi Vetőmagtörvény előírásai előkészítették és megteremtették az alapjait az Európai Unió közös vetőmag jogszabály harmonizációjának. A vetőmagtörvény biztosította a keretet a vetőmagfelügyeleti, vetőmagminősítési és fajtakísérleti területek közös európai követelményrendszerének működtetéséhez.

2004

Az ISTA 2004 májusában Budapesten ünnepelte 80. születésnapját, a Szövetség 27. kongresszusán. Hazánk alapító tagja a Szövetségnek.

2004 elején bonyolította le a térségi taggyűléseket a Vetőmag Szövetség és TermékTanács. A szekció bizottságok 4 éves mandátuma is lejárt, de ebben az évben már 5 évre választották őket. A szekciókat az elnök és még egy fő képviselte az Elnökségben. Az EU csatlakozás miatt fontos szempont volt a választásoknál, hogy fiatal, nyelveket beszélő szakemberek, és multinacionális cégek hazai képviselői is bekerüljenek a bizottságokba.

„Ebben a kiélezett versenyhelyzetben kell megtalálnia a termékTanácsnak a helyét úgy, hogy minden tag számára kellő információt biztosítson, képviselje a szakmai érdekeket, de ne szóljon bele a tagok egymás közötti versenyébe.”

dr. Láng László

Minden tag megkapta a „Vetőmagminősítés és forgalmazás feltételeinek változása 2004. május 1. után” című kiadványt, mely a TermékTanács régióüléseinek elhangzott előadások szerkesztett változata, és felhívja a figyelmet, valamint gyakorlati értelmezést ad a vetőmagszakmát érintő jogszabályváltozásokkal kapcsolatban.

A 2003. évi LII. számú Vetőmagtörvény fő célkitűzései a végrehajtási rendeletekben teljesültek. A fajtaelismérről szóló 40/2004 FVM rendelet, a szántóföldi növények vetőmagvainak előállításáról és forgalmazásáról szóló 48/2004 FVM rendelet, és a zöldségnövények vetőmagvainak előállításáról és forgalmazásáról szóló 50/2004 FVM rendelet fő csapásirányai jók voltak, bár vannak hibák, hiányosságok, ellentmondások. A TermékTanács részéről a véleményezések a rövid határidők ellenére megtörténtek. Vissza lehet vezetni, hogy mi volt a termékTanácsi vélemény, és hogy mi szerepel a rendeletben, meg lehet állapítani az eltéréseket. Világosan kiténik, hogy a szakmai szervezet munkáját a rendeletalkotók leértékelték. A Szövetség számára nincs más lehetőség, mint az észrevételeket, javaslatokat összegyűjteni, és megfelelő formában előterjeszteni.

A Vetőmag Szövetség és TermékTanács honlapjának korszerűsítése új lehetőségeket nyithat meg a vetőmag-forgalmazás területén. Ezért új funkciót vezettünk be a honlapon, a Vetőmag börzét. Az arra igényt tartó termékTanácsi tagok a részükre biztosított felületen híreket tölthetnek fel, így a forgalmazott vetőmagok mennyiségéről és áráról is, ami így bárki számára elérhetővé válik.

Az Elnökség tudatosan foglalkozott a nemzetközi kapcsolatok megteremtésével. Fontos, hogy hazánk részese, sőt alakítója legyen Európa vetőmagágazatának. Számos alkalommal felmerült annak a szükségessége, hogy a VT kapcsolatba lépjen külföldi társszervezetekkel, integrálódjon be a nemzetközi vetőmagos vérkeringésbe. Az Elnökség 2004. július 13-i ülésén szavazta meg, hogy a Szövetség lép-

jen be az Európai Vetőmag Szövetségbe (ESA). Az ESA októberi, brüsszeli éves közgyűlésén döntött a tagfelvétéről, és Magyarország mellett Csehország, Szlovénia és Szlovákia is csatlakozott a szervezethez. A VT-t dr. Láng László és Ruthner Szabolcs képviselte a jeles eseményen. A Szövetségnek ki kell alakítania álláspontját, hogy mely szekciókban, és milyen módon tudja megjeleníteni a hazai szakma érdekeit az európai társszervezetben.

Május 21–22. között Berlinben került sor a csatlakozó országok számára rendezett Növénynevelés és vetőmagpiaca a kibővített Európai Unióban című konferenciára. A Vetőmag Szövetséget Turi János elnök és Ruthner Szabolcs képviselte.

A Vetőmag Szövetség negyedik alkalommal vett részt a Francia Kukorica Szövetség (AGPM) által rendezett konferenciasorozaton. A Termékτανácsot Takács Géza és dr. Marton L. Csaba képviselte.

A Visegrádi Négyek Vetőmag Szövetségei a csehországi Pardubicében tartották meg első tanácskozásukat 2004. június 20–21-én. A találkozáson a cseh, lengyel és szlovák vetőmag-kereskedők szövetségének képviselői, valamint a Vetőmag Szövetség és Termékτανács részéről dr. Hullán Tibor, Ruthner Szabolcs és Cseh Katalin vett részt. A tanácskozás célja a kölcsönös bemutatkozáson túl elsősorban az EU tagállal kapcsolatos nemzeti rendeletek bemutatása, azok tapasztalatainak megvitatása volt. A résztvevők reményüket fejezték ki, hogy a további együttműködéssel egy olyan lobbitevékenység alakulhat ki, mellyel a most csatlakozó országok vetőmagpiaci versenyképessége növelhető.

A VSZT Elnöksége időszerűnek tartotta a szomszédos országok vetőmagos szervezeteivel a kapcsolatok rendezését. Az Elnökség 2004. december 9-én döntött a Kelet-Európai Vetőmag Hálózathoz, az EESNET-hez való csatlakozásról. Az EESNET tagjai nemzeti vetőmag szövetségek, célja az információáramlás lehetővé tétele regionális és nemzetközi szinten. Évente konferenciát rendez, amelyet a szervezetben részt vevő tagországok valamelyike szervez.

A Vetőmag Szövetség és Termékτανács egy elnyert pályázat révén megjelentetett, és a tagok számára eljuttatott egy jogszabálygyűjteményt tartalmazó CD-t. A CD tartalmazta a május 1-jével hatályba lépő Vetőmagtörvényt és vonatkozó rendeleteit, kiegészítve a kapcsolódó vizsgálati módszerek, határértékek ismertetésével. Felkértük a jogszabályok készítőit (FVM, OMMI), hogy értelmezzék azokat és hívják fel a figyelmet a fontos pontokra.

2005

A Vetőmag Szövetség és Termékτανács hírlevél szolgáltatást indít. Az email adta lehetőségeket kihasználva megpróbáljuk tagjainkat naprakészen informálni a vetőmagot érintő ügyekről, jogszabályváltozásokról, belföldi és külföldi hírekről.

2005. január 12-én Brüsszelben került sor a Vetőmag Szövetség és Termékτανács csatlakozására az Európai Kukorica Szövetséghez (CEPM). A Szövetség célja, hogy koordinálja tagjai tevékenységét, képviselje őket közéleti és szakmai szervezetek előtt tagállami, európai és nemzetközi szinten. A CEPM 7 tagú Elnökségébe alelnökként Takács Gézát is beválasztották.

Évek óta működött nemzeti támogatásként az OMMI díjtételek 50%-os visszaigényelhetősége. A 2005. évi folyósítás forráshiány miatt nem valósult meg. A VSZT levélben kérte az FVM-et a támogatás folyósításának megindítására. A Minisztérium a forráshiány mellett a területalapú támogatásra – mint a díjvisszaigénylés elmaradását kompenzáló juttatásra – hivatkozott. A VSZT a Minisztérium érveivel nem tud egyetérteni. A visszaigényelhetőség elsődlegesen a nemesítő, fajtafenntartó intézmények számára fontos, akik a földhasználat címén kimaradtak a támogatásból.

Az ESA felkérésének eleget téve a VSZT a hazai érintettekkel konzultálva felmérte a magyar helyzetet az utántermesztett vetőmag (Farm Saved Seed, FSS) után beszedhető licenstdíj lehetőségének megteremtése tárgyában. Szabadalmaztatott fajtaáknál (idegen megtermékenyítő, hibrid fajták) részlegesen megoldhatónak tekinthetjük a licenstdíj megfizetését a vetőmag árában. Önbeporzó fajoknál (őszi kalászos, hüvelyes) azonban a fémzárolt vetőmag árából befolyó licenstdíj nem fedezi a nemesítés költségeit. A magyar kalászos vetőmagelőállítás igen érdekelt egy korrekt, a befizető gazdák számára is előnyös licenstdíj begyűjtési rendszer megteremtésében.

2005. augusztus 27. és szeptember 4. között került megrendezésre a 74. OMÉK, melyen kiállítóként a Vetőmag Szövetség és Termékτανács is részt vett. A területet az FVM AMC biztosította, a költségeket a többi részvevő termékτανáccsal közösen finanszíroztuk. 21 tagunktól kaptunk prospektust, de a VSZT saját anyagaival is igyekezett színesebbé tenni a stand megjelenését. Külön erre az alkalomra készült szóróanyag a minősített vetőmaghasználatról, melyet az OMÉK-on önálló standdal megjelent tagjaink is segítettek eljuttatni az érdeklődőkhöz. Szórólappal népszerűsítettük honlapunkat, illetve az ott működő vetőmagbörzét.

2006

2006-tól már lehetőség van a VSZT honlapján angol nyelvű adatbázisban is keresni azokat a cégeket, amelyek hozzájárultak adataik közzétételéhez.

A VSZT 2006 májusában meghívást kapott az ANAMSO közgyűlésére Franciaországba, melyen a Szövetséget dr. Pál-völgyi László, az Ipari növények szekció bizottságának elnöke és Horváth Zsolt, a VSZT titkárságának munkatársa képviselte.

Új ügyvezető igazgató a VSZT titkárságának élén: Ruthner Szabolcs szakreferens váltja a nyugdíjba vonuló dr. Hullán Ti-

▶ bort, akinek nyugdíjas búcsúztatójára december 19-én került sor.

A Vetőmag Szövetség és TermékTanács ad hoc bizottságot állított fel, melynek fő célja a VSZT belső szerveződéését átvizsgálása és a VSZT 2007–2013-as időszakra vonatkozó stratégiájának kidolgozása volt. A Bizottság által meghatározott főbb célok a következők:

1. a VSZT szervezeti struktúrájának korszerűsítése,
2. állami szervezetekkel való kapcsolatok átépítése,
3. hatékony önszabályozás,
4. tagok és tagcsoportok saját érdekeinek megfelelő szolgáltatások szervezése,
5. piaci információs rendszer kialakítása.

Augusztus 23-án Gráf József fogadta a VSZT képviselőit, Takács Gézát és Ruthner Szabolcsot. Az OMMI átszervezésével kapcsolatosan a VSZT felajánlotta szakmai segítségét annak érdekében, hogy a vetőmagágazat számára kedvező megoldás szülessen. Az erre vonatkozó szándéknyilatkozatot több civil szervezettel közösen nyújtottuk be. A VSZT több javaslattervet is kidolgozott, mellyel költségvetési többletkiadás nélkül lehetne ösztönözni a fémzárolt vetőmagfelhasználást. A VSZT részletes anyagot készített a magyar vetőmagszakma múltjáról és jelenéről az orosz piacon, valamint azokról a problémákról, amelyek megoldása nagy mértékben javítaná a vetőmagexport lehetőségeit.

A mezőgazdasági miniszter írásbeli meghívóban kérte, hogy a VSZT vegyen részt az orosz-magyar mezőgazdasági tárgyalásokon. A VSZT delegációjában részt vett: Ertseyne dr. Peregi Katalin, dr. Kapitány József, Marosi Gábor, dr. Marton Csaba, Ruthner Szabolcs, dr. Szél Sándor, Takács Géza, dr. Takács László. A tárgyalássorozatot a két miniszter által aláírt együttműködési megállapodás zárta, amelybe bekerült a vetőmagok minőségének javítását célzó közös növénynemesítési programok megvalósítása, valamint közös vetőmagtermesztési programok indítása.

A VSZT részt vett szeptember 5–7. között a Német Kukorica Szövetség 50 éves jubileumi ünnepségén.

Szeptember 14–17. között kiállítóként vett részt a VSZT a Babilnai Nemzetközi Gazdanapokon. Tagjaink bemutatkozó anyagain, fajtakinálatán kívül a „Ki mit vet, úgy arat” szórólapunk legújabb verzióját juttattuk el az érdeklődők-höz. A standot sok szakember kereste fel a kukorica és kalá-

szos fajták után érdeklődve, a nagyközönség pedig elsősorban a zöldségvetőmag kínálatra volt kíváncsi.

A Horvátországban megrendezett EESNET ülésen a VSZT kapta meg a 2008-as konferencia rendezési jogát.

2007

Az EU csatlakozással szükségszerűvé vált a szervezet felépítését és működését az Uniós normákhoz igazítani, és a VSZT-t a „Szakmaközi Szervezet” mint működési forma elvei szerint működtetni, így a VSZT Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és TermékTanács néven tevékenykedik a továbbiakban. A VSZT regionális tagozódása nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket, ezért a Régió Bizottságok megszűntek.

A 2007. június 6-i küldöttközgyűlésen került sor a VSZT elnökének megválasztására, hiszen Turi János leköszönt az elnöki tisztről. A Jelölő Bizottság által javasolt jelöltek azonban nem vállalták a feladatot. A Jelölő Bizottság javaslata így az volt, hogy az elnöki tisztséget a három termékpálya elnöke lássa el 2-2 éves rotációs rendszerben. A küldöttközgyűlés ugyan egyetértett a rotációs rendszerrel, azonban az ehhez szükséges alapszabály módosítást nem támogatták, azt a következő évi küldöttközgyűlésre halasztották. Ezt követően a küldöttközgyűlés Takács Gézát választotta a VSZT elnökének.

„Arra [készül a szakma], hogy elérje azt, hogy a kormányzat a vetőmagot a megfelelő rangján kezelje és értékelje. (...) Szerintünk nem lehet olyan [az ágazatot érintő] rendeleteket hozni, amelyekben a vetőmagról szó sem esik.”

Takács Géza

A 2008-as EESNET konferencia rendezésének zökkenőmentes lebonyolítása érdekében Szervezőbizottság alakult, melynek tagjai az EESNET rendezvényeket jól ismerő szakemberek: Bakos Kenéz, Máté József, Pavelka Árpád, Ritter József, Ruthner Szabolcs.

Lehetőség nyílt a VSZT számára, hogy bekapcsolódjon a COPA-COGECA Vetőmag Bizottságának munkájába. Ez egy újabb fórum lehet a hazai vetőmagszakma érdekeinek megjelenítésére.

A június 26-i elnökségi ülést sajtótájékoztató követte a mezőgazdasági szaklapok tudósítóinak részvételével. Az újságírók megismerkedhettek az új szervezeti struktúrával, és először mutatkozhatott be a VSZT új vezetősége: Takács Géza elnök, Kolop László és dr. Láng László alelnökök. Az újságírók részletes tájékoztatást kaptak a magyar vetőmagágazat helyzetéről, az agrártermelésben elfoglalt helyéről, valamint a Szövetség céljairól.

Május 22-én Bert Scholte az ESA igazgatója látogatást tett a VSZT-nél. A megbeszélésen a VSZT részéről dr. Láng László, dr. Beke Béla és Ruthner Szabolcs vett részt. Az eszmecsere jelen volt dr. Szabó Ágnes az FVM növény-fajtaoltalmi ügyekért felelős jogtanácsosa. A megbeszélés fő témája a minősített vetőmaghasználat arányának növelése, illetve

a Farm Saved Seed után járó licencdíj beszedés feltételrendszerének hazai kialakítása volt.

A VSZT ismét részt vett a Francia Olajnövény-vetőmag Szaporítók Egyesületének (ANAMSO) közgyűlésén. A VSZT-t dr. Pálvölgyi László és Horváth Zsolt képviselte. A VSZT felkérést kapott, hogy mutassa be a francia küldötteknek a magyar vetőmagágazatot, annak helyzetét és az Európai Unióhoz való csatlakozás következményeit.

A VSZT július 10-én megbeszélést tartott a szlovák és lengyel kukorica szövetség képviselőivel. A VSZT-t Takács Géza és Ruthner Szabolcs képviselte. A három résztvevő célként határozta meg a közös érdekek képviselését a CEPMBen, illetve az EU illetékes bizottságaiban.

A VSZT koordinálásával a Gabonatermesztők Országos Szövetsége újraindította az államilag elismert kukorica-hibridek kísérleti rendszerét. A 15 helyen, 45 hibrid bevonásával végzett vizsgálatokat a VSZT megbízására az MgSzH kísérleti hálózata végezte el. A kísérleti rendszer felállításának célja a magyar kukoricatermesztés színvonalának emelése, a gazdálkodók részére objektív szakmai információk eljuttatása. A kísérleteket a debreceni helyszínen mutatták be az érdeklődőknek.

Mind tartalmilag, mind arculatilag megújult a VSZT honlapja, mely már a www.vsz.hu alatt érhető el. A legfontosabb változás, hogy bizonyos oldalakat csak a VSZT tagjai nézhetnek meg.

November 27-én határozta a Magyar Vetőmagkereskedők Szövetsége az MVSZ és a VSZT egyesüléséről, melyet a VSZT küldöttközgyűlése már korábban jóváhagyott. A VSZT szerkezeti átalakítása már ennek az egyesülésnek az előkészítése jegyében történt, hiszen a forgalmazói termékpálya az MVSZ korábbi szerepét folytatja.

Megállapodást kötött a VSZT a Biokontroll Kht.-val, mely szerint az ökológiai vetőmag viszonteladói tevékenység ellenőrzési szolgáltatása a VSZT tagjai számára díjmentes. A megállapodás 2009 végéig szól, a továbbiakban a két szervezet dönt a megállapodás esetleges meghosszabbításáról.

2008

Az ESA 2008. április 21–22-én Budapesten tartotta az Olaj- és rosnövények szekció ülését. Ez volt az első alkalom, hogy Brüsszelen kívül került sor a szekció tavaszi ülésére. A helyszín kiválasztásában az a szándék vezette a szervezőket, hogy a kelet-európai országok képviselői minél nagyobb számban legyenek jelen. Az ülésen lehetőség volt a VSZT bemutatására, a hazai olaj- és rosnövények helyzetének felvázolására, a repce és napraforgó vetőmag jövedelmezőségének ismertetésére. Az első napi előadások után másnap Tordásra látogatott a szekció, ahol az MgSzH Fajtakísérleti Állomásán a vendégek megtekintették a kísérleteket, majd a hűtött vetőmagtárolót is.

A Posztregisztrációs fajtakísérletek folytatása mellett foglalt állást mind a GOSZ, mind a VSZT vezetése. Megalakult a kísérleteket felügyelő Fajtakísérleti Innovációs Tanács (FIT), mely garanciát biztosít a hosszútávú működésre, független szakmai kuratóriumának tagjai pedig részt vesznek a metódika kidolgozásában, az eredmények értékelésében, és egyfajta szakmai kontrollt gyakorolnak a kísérletek felett. A FIT-be a VSZT 3 tagot delegálhat. Az Elnökség a kereskedők képvil-

Az ESA Olaj- és rosnövények szekciójának látogatása Tordason

seletében Kolop Lászlót, a fajtatulajdonosok képviseletében Árendás Tamást, valamint egy fajtakísérleti metodikust, Csűrös Miklóst delegálta. Ebben az évben elindult az őszi búza posztregisztrációs fajtakísérlet is.

Közös állásfoglalást írtak alá a Nővényorvos Kamara kezdeményezésére a legjelentősebb szakmai érdekképviseleti szervek vezetői 2008. május 14-én a Corvinus Egyetemen. Az állásfoglalás válasz az Európai Bizottság által benyújtott, a növényvédő szer engedélyezés szabályozására vonatkozó rendelet-tervezetre, mely az aláírók szerint nem felel meg hazánk mezőgazdasági érdekeinek.

Együttműködési megállapodást kötött a VSZT a KSH-val. Ennek keretében a VSZT átadja a KSH-nak az általa megfigyelt vetőmagok országos szintű ár és mennyiségi adatait. A KSH segítséget nyújt a VSZT számára a megfelelő adatgyűjtési módszertan kidolgozásában, a beérkezett adatok kezelésében és feldolgozásában, a vetőmag árindexre vonatkozó számításai eredményét a VSZT rendelkezésére bocsátja.

Az Elnökség határozata alapján ismét megújult a Vetőmag Újság. Az új megjelenés mellett újdonság, hogy a jövőben Szerkesztőbizottság alakítja ki az újság koncepcióját, ▶

- ▶ hogy még színesebb és színvonalasabb tartalommal jelenjen meg a kiadvány. A Szerkesztőbizottság elnöke: *dr. Balikó Sándor*, tagjai: *Pavelka Árpád, Blum Zoltán, Bíró János, Virág-né Pintér Gabriella*.

Négytagú munkacsoport (dr. Balikó Sándor, dr. Láng László, Pavelka Árpád, Takács Géza) alakult az EU vetőmag direktívák felülvizsgálatáról szóló kérdőív áttanulmányozására.

Május 22-én tartotta a VSZT a küldöttközgyűlést, amelyen a további működését jelentősen befolyásoló döntések születtek. Az Elnökség májusi döntése értelmében a VSZT vezetésével kapcsolatosan az 5 évre választott Elnökséget támogatta a rotációs elvvel szemben. Az elnöki beszámoló után Takács Géza, aki 2007-ben egy évre vállalta a pozíciót, lemondott az elnöki tisztségről, majd a küldöttek 5 évre újra megválasztották.

„Nagyon nehéz elfogadtatni a minisztériumokkal, a törvényalkotókkal, a hatóságokkal, az Európai Unió illetékeseivel, hogy nélkülünk, mármint érdekképviselet nélkül ne hozzanak végleges döntéseket. Fő elvünk, hogy mi csak szakmai kérdésekben vagyunk hajlandóak bárkivel is tárgyalni. (...) Azt nem mondhatom, hogy rosszindulatúan állnak hozzánk, de ha nem jelzünk időben, akkor a döntés előkészítéséből és a döntéshozatal folyamatából is kimaradunk.”

Takács Géza

November 16–18. között Siófokon került megrendezésre az EESNET konferencia, melyen a hazai és EU-s érdekképviseleti szervezetek magas szinten képviseltették magukat. 23 országból több mint 270-en regisztráltak a rendezvényre. A nyitóelőadást Gráf József Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Miniszter tartotta. Az EESNET konferencia mellett a FÁK Országok Vetőmag Szövetsége is itt tartotta éves ülését. Beszéde végén Gráf József kitüntetést adott át *Ivan Ivanovics Kuzminnak*. A kitüntetés annak szólt, hogy Kuzmin úr sokat tett a magyar vetőmagos kapcsolatok erősítéséért.

Együttműködési megállapodást kötött a Vetőmag Szövetség és a FruitVeB. Az együttműködés célja olyan intézményes kapcsolat létrehozása, ami lehetőséget teremt a zöldségágazat előtt álló feladatok eredményes megoldására, a civil szervezetek hatékonyságának javítására.

2009

Megkezdte munkáját a Fajtaoltalmi Nonprofit Kft., mely a fajtatulajdonosok megbízásából tevékenykedik a nemesítői jogok érvényesítése érdekében.

A VSZT kampányt indított a hamisított kukorica vetőmag ellen. A kampányra azért volt szükség, mert az utóbbi években egyre szaporodtak a hamis vetőmag forgalmazásával kapcsolatos esetek. A kampány során a VSZT szoros együttműködésben dolgozott az MgSzH-val, vetőmagos cégekkel, valamint a Nemzeti Nyomozó Irodával.

A VSZT szakmai vezetőként vesz részt a CORNET nevű programban. A nemzetközi pályázat célja, hogy a KKV-kat arra ösztönözze, hogy közösen fogalmazzák meg kutatás-fejlesztési igényeiket, és szakmai szervezeteiken keresztül új, kollektív kutatás keretében közösen bízzanak meg kutatóhelyeket K+F feladatokkal, és az eredményeket a szervezet tagjai között minél szélesebb körben hasznosítsák.

2010

Szeptember 23-án Tatán került sor a VSZT küldöttközgyűlésére. Az esemény érdekessége, hogy kerekasztal beszélgetésre került sor *dr. Feldman Zsolt* (VM), Ertseyne dr. Peregi Katalin (MgSzH), *dr. Csörgő Szonja* (ESA) és Takács Géza részvételével.

„Nyugodtan mondhatom, hogy a szakma a csúcscon van, és gondoskodik arról, hogy mind idehaza, mind a külpiacokon megfelelő minőségű vetőmag álljon a felhasználók rendelkezésére.”

Takács Géza

A VSZT állásfoglalást küldött a VM részére az MgSzH átszervezésével kapcsolatban, melyben kifejtette, hogy a vetőmagszektor sikeres tevékenységéhez az MgSzH Növénytermesztési és Kertészeti Igazgatóságának megfelelő működése révén állami szerepvállalás szükséges. A hazai cégek működését jelenleg még biztosítja a vetőmag-ellenőrzés és fajtaminősítés szakmai és jogbiztonsága, az Intézet munkatársainak felkészültsége és tisztessége. A sorozatos átszervezések és az ismert forráshiány ellenére az alkalmazottak áldozatos munkájának köszönhetően az eddigiekben jelentős kár nem érte a vetőmagszektort. Mivel a minősítéssel kapcsolatos költségek zömét a vetőmagágazat viseli, elvárható, hogy az Intézmény a hatósági feladatok maradéktalan ellátása mellett a vetőmagszektor egyéb igényeit is kiválóan tudja kiszolgálni. Az elmúlt 3 év egyértelműen bizonyította, hogy a megyei hatáskörbe rendelt MgSzH fajtakísérleti állomások és a vetőmag-felügyeleti központok működésképte-

lenek. Véleményünk szerint indokolt lenne a fajtakísérleti állomások és a vetőmag-felügyeleti központok ismételt központi hatáskörbe történő bevonása, valamint az önálló, a többi területtől független, átlátható finanszírozásának megteremtése.

A Magyar Agrárkamara mellett működő Választott Bíróságba a Vetőmag Szövetség három személyt delegált: *dr. Balikó Sándort* (szántóföldi növények szakértő), *dr. Kator Zoltánt* (jogász) és Ritter Józsefet (zöldségnövények szakértő).

2011

Megkezdődött a Vetőmag Ágazati Stratégia kialakítása. Az Elnökség létrehozta a Stratégia Alkotó Munkacsoportot, melynek feladata az ágazat hosszú távú, egységes stratégiájának kialakítása. A munkacsoport tagjai olyan módon lettek kiválasztva, hogy minden szekció, termékpálya és cégforma reprezentálva legyen: Pavelka Árpád (elnök), Bíró János, Feczák János, Kovács Géza, dr. Láng László, Miskucza Péter, Mundweil József, Virágné Pintér Gabriella, dr. Ruthner Szabolcs, Takács Géza. A Stratégia Alkotó Munkacsoport célja az, hogy olyan stratégiát alakítson ki, mely a vetőmagágazatot helyére pozicionálja, azaz világossá teszi értékeit, és az általa elért eredményeket, társadalmi és gazdasági hasznokat.

2011. október 16–18. között Budapesten rendezte az Európai Vetőmag Szövetség az éves konferenciáját. Ez volt az első alkalom, hogy Brüsszelen kívül került sor a találkozóra. A sikeres rendezvényen több mint 700 szakember vett részt, közülük 50-en magyar cégek képviseletében. Az éves konferencia az a fórum, ahol a szakmai szekciók és munkacsoportok beszámolnak az éves munkájukról.

Szeptember 28. és október 2. között került sor a 75. OMÉK rendezvényre. A tagság képviselése, a szakma reprezentációja mellett a VSZT nagy hangsúlyt fektetett az ismeretterjesztésre, általános tájékoztatásra is, hogy az átlagember is megismerhesse a vetőmagok sokszínűségét, a vetőmagelőállításban rejlő értéket, a mögötte húzódó komoly szakmai, technikai hátteret.

A december 7-i elnökségi ülés alkalmával kétoldalú együttműködési megállapodást írt alá a VSZT az Ukrán Ve-

tőmag Szövetséggel. A megállapodás mindkét fél számára az első bilaterális együttműködés volt. A két szövetség kifejezte azon szándékát, hogy támogatják országaik vállalkozásainak és szervezeteinek gazdasági, kereskedelmi, tudományos és egyéb együttműködéseit a vetőmagágazatban.

A Nemzetközi Vetőmag Szövetség (ISF) közgyűlése úgy határozott, hogy a 2017. évi ISF World Seed Congress Budapesten kerül megrendezésre.

2012

Az AgroMash Expo második napján, a Gabonatermesztők Országos Szövetségének szervezésében megvalósult Növénytermesztési Szakmai Napon dr. Ruthner Szabolcs két előadást is tartott. Az első a vetőmaghamisítás elleni fellépés eszközeiről, és a VSZT ehhez kapcsolódó kampányáról szólt, a második a GOSZ-VSZT Posztregisztrációs kísérletek bemutatása volt.

Az elmúlt években lezajlott, decentralizált és megyei szintre koncentrált közigazgatási reformok, melyek első sorban költségtakarékossági szemlélettel történtek, a fajtaelismeréssel és vetőmag-minősítéssel kapcsolatos munkavégzés alapvető feltételeinek romlását okozták. Most újabb leépítés várható az MgSzH vetőmagminősítésért és fajtaelismerésért felelős Növénytermesztési és Kertészeti Igazgatóságán. A hír hallatára szinte az összes érintett szervezet, így a VSZT is tiltakozását fejezte ki.

A Stratégia Alkotó Munkacsoport elkészült a vetőmagágazat stratégiai célkitűzéseinek megfogalmazásával. A munkát egy ágazati felméréssel kezdték, majd a vélemények összesítését és kielemezését követően megfogalmazták a vetőmagágazat céljait, küldetését és vízióját.

A vetőmag ágazati stratégia prioritásai, célkitűzései:

- a megnövekedett közép-kelet-európai vetőmagigények Magyarországról való kielégítése,
- nemesítési központok további kialakítása,
- vetőmag tudásközpont (alapképzés, tréningek),
- szélesebb együttműködés más szakmai szervezetekkel,
- feketekereskedelem visszaszorítása,
- pozitív vetőmag ágazati image kialakítása.

A vetőmagágazat küldetése: A magyar vetőmagágazat évszázados hagyományokra, a felhalmozott szaktudásra és a kiemelkedő magyar természeti adottságokra építve nyújt innovatív integrált megoldásokat a fenntartható mezőgazdasági termelés versenyképességének növelése érdekében. Célunk, hogy regionális központként, a nemzeti és nemzetközi piaci igényeknek megfelelő fajtakat nemesítsünk, csúcsmínőségű vetőmagokat állítsunk elő és forgalmazzunk a legmagasabb élelmiszerbiztonsági elvárásoknak megfelelően.

A vetőmagágazat víziója: A közép-kelet-európai régió vetőmag-előállító és nemesítő központjaként működő magyar vetőmagágazat kiváló minőségű vetőmagot állít elő, amely a vidék és ezen belül a mezőgazdasági termelés fejlődésének kulcsa. Mi, a magyar vetőmagipar szereplői a tudomány határait feszegetve olyan megoldásokon dolgozunk, amely egészséges, fenntartható környezetet biztosít a jövő generációinak. A mezőgazdasági termelés lehetőségeinek kiszélesítésével, egyre több faj és fajta termesztésbe vonásával, a természetes élőhelyek megőrzésével nagymértékben hozzájárulunk földünk biológiai sokféleségének megőrzéséhez.

- ▶ Fontos azt megjegyezni, hogy ez nem a Szövetség, hanem az ágazat stratégiája, ezért a tervek, kitűzött célok eléréséhez, és a hozzájuk kapcsolódó akciók elvégzéséhez szükség van az ágazat szereplőire.

A Nemzetközi Vetőmag Szövetség (ISF) elnökségébe választották Pavelka Árpádot.

Az MgSzH és a Mébih összeolvadásával létrejött a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih), és 2012. március 15. óta a Nébih látja el a vetőmagtermesztéshez és -forgalmazáshoz kapcsolódó hatósági feladatokat.

A Növényvédőszer-gyártók és Importőrök Szövetsége Egyesület, a VSZT, valamint a Nébih illetékes igazgatóságainak tárgyalásait követően a hatóság úgy döntött, hogy elfogadja a forgalomba hozott szántóföldi növényfajok csávázott vetőmagját tartalmazó zsákokon az ESA által kidolgozott piktogramokat és általános tájékoztató szöveget tartalmazó címkék használatát. Az ESA ajánlása minden csávázószer esetén alkalmazható, és ideális ahhoz, hogy az EU-n belül egységes címkézési rendszer alakuljon ki.

2012. április 27-én megjelent a 40/2012. (IV. 27.) VM rendelet az élelmiszerlánc-felügyeleti díj bevállásának és megfizetésének szabályairól. A VM-ben folytatott többkörös egyeztetés ellenére sem sikerült a VSZT-nek elérnie, hogy a vetőmagszektor kikerüljön a jogszabály hatálya, így a díj fizetésének kötelezettsége alól. A javaslatunk közül egyedül az egyéb, vetőmagminősítéssel összefüggő díjtételek csökkentésére vonatkozó indítványunk talált pozitív fogadtatásra, melynek alapján a VM megkezdi a vetőmagok minősítéséről és vizsgálatáról szóló 107/2003. FVM díjtétel rendeletének felülvizsgálatát.

2012. július 19-én került sor Budapesten az ESTA hazai bevezetését szolgáló ülésre. Az ESTA egy, a csávázásra, a csávázott vetőmag kezelésére és felhasználására vonatkozó minőségbiztosítási rendszer, melyet az európai vetőmagágazat saját maga dolgozott ki és működtet. A megbeszélésen jelen voltak a kukoricanevelésben érdekelt külföldi és hazai nemesítőházak és hibrid üzemek. A rendezvény házigazdái *Garlich von Essen*, az ESA főtájkára, valamint dr. Ruthner Szabolcs, a VSZT ügyvezető igazgatója voltak.

Szeptember 1-jén lépett hatályba a Szakmaközi szervezetekről és az agrárpiaaci szabályozás egyes kérdéseiről szóló 2012. évi CXXVIII. törvény. Egyik kiemelt célja, hogy biztosítsa a hatékony piacsabályozást, melyet a szakmaközi szervezetek valósítanak meg, hogy minél nagyobb hangsúlyt kapjon az alulról szerveződő ágazati önsabályozás. A szakmaközi szervezetek olyan piacsabályozási döntéseket hozhatnak, melyek nem csupán a tagokra, hanem a teljes érintett szektorra érvényesek.

A VSZT mind a VM-et, mind a Nébih-et megkereste az igazgatási szolgáltatási díjfizetési kötelezettség teljesítésével kapcsolatban annak céljából, hogy az egyes eljárási folyamatok (fajtaelismerés, szántóföldi szemlék, vetőmagminősítés) fizetés módjára vonatkozó keretfeltételeket a vetőmagágazat szempontjából egységesen kezeljék a jövőben. Az átláthatóságot és a rendszer működőképességét egyaránt javítaná, ha a díjfizetés egységes rendszerben történne.

Az ESA éves konferenciáján lezajlott tisztújítás keretében dr. Láng Lászlót beváltották a szervezet Elnökségébe.

Az idei küldöttközgyűlés különlegessége volt, hogy a szakma nagy múlttal rendelkező, meghatározó személyisé-

gei számára találkozót szervezett a VSZT. A találkozó ötletét még 2011-ben *Bánki H. Dezső* és dr. Balikó Sándor kezdeményezte az elnökségnél. Szerettek volna a szakma „nagy öregjei” számára fórumot biztosítani, hogy megismerjék az ágazat jelenlegi helyzetét, információkat gyűjthessenek az aktualitásokról. Egyúttal javasolták, hogy a szakma nagyjait szükséges lenne díjazni is.

A Vetőmag Szövetség stratégiai partnerségi megállapodást kötött a Vidékfejlesztési Minisztériummal. A stratégiai partnerség célja a társadalmi partnerek és a Vidékfejlesztési Minisztérium szorosabb együttműködése a jogszabályok és a jogszabályokat megalapozó koncepciók előkészítési munkájában, valamint az elfogadott jogszabályok hatásainak értékelésében annak érdekében, hogy javuljon az érintett ágazatok jogszabályi kereteinek minősége.

2013

Február 14-én tartott szakmai szimpóziumot Gyermelyen a Pannonbúza programot megvalósító konzorcium. A rendezvényen Takács Géza előadásában a minősített vetőmag használatának fontosságára hívta fel a figyelmet.

2013 tavaszán teljes tisztújításra került sor, ahol újabb öt évre Takács Gézát választották a VSZT elnökének.

„Egy demokratikus választásban a győztesnek a kisebbségben maradtak véleményére is oda kell figyelnie, mert nyilvánvaló, hogy másként gondolják a dolgokat, mint a többség. Ezeket az álláspontokat is meg kell ismerni, és be kell fogadni a munkavégzésünk során. A szakmában az egységes képviselőt a legfontosabb, és az ellenvélemények megvitatásával csak kristályosodnak a döntések.”

Takács Géza

A küldöttközgyűlés alapszabály módosítás keretében döntött a pártoló tagság létrehozásáról, illetve átalakultak a szekciók: a jövőben a hét helyett négy szekcióba sorolhatják be magukat a tagok.

Május 14-én tartotta 5 éves ünnepi ülését a Fajtakísérleti Innovációs Tanács. A GOSZ és a VSZT megbízásából egy DVD is megjelent a FIT történetéről.

Május 31-én ESTA tréninget szervezett a VSZT a hazai hibridüzemek számára. Az egynapos tréning elsődleges célja az volt, hogy a vetőmagüzemek minőségbiztosításért felelős munkatársai gyakorlati információkat szerezhessenek az audit feltételeiről; hogyan kezdjenek bele, melyek a költség, adminisztráció, illetve munkaerő ráfordítás vonzatai.

Augusztus 22-én megtartotta első ülését a 2017. évi ISF világkongresszus szervező bizottsága, melynek tagjai Pavelka Árpád, Ritter József, *Janik Gábor*, Takács Géza, *Fazekas Fanni* és Kolop László.

Szeptember 18. és 22. között ismét önálló kiállítóként vett részt az OMÉK rendezvényén a VSZT. Közel 40 tagunk prospektusai, színes tasakos vetőmagjai, és saját kiadványaink, ismeretterjesztő anyagaink színesítették a standunkat.

2014

2014. április 30-án hozott határozatával az illetékes miniszter nevében és megbízásából a Vidékfejlesztési Minisztérium agrárgazdaságért felelős államtitkára a vetőmagágazatban szakmaközi szervezatként ismerte el a Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és Terméktanácsot. Ez az elismerés új lehetőségeket biztosít a VSZT-nek, valamint pontosítja azt a jogi helyzetet, amelyben tevékenységét folytatja. Az elismerés a VSZT szervezeti jogállásán nem változtat, továbbra is civil szervezatként, egyesületi formában működik.

Május 22-én nagyszámú érdeklődő részvételével került sor a 2. ESTA Fórumra, ahol a vetőmagüzemek és fajtatulajdonosok is képviseltették magukat. Európa szerte 32 üzem rendelkezik ESTA minősítéssel. A legtöbb üzem kukoricára, repcére és napraforgóra szerezte meg a tanúsítványt, de néhány üzem már kalászos növényekre vonatkozó tanúsítással is rendelkezik.

Együttműködési megállapodást kötött a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara és a VSZT. A megállapodást május 21-én írta alá Györffy Balázs a NAK, és Takács Géza, a VSZT elnöke. A dokumentum aláírói egyetértettek abban, hogy a rendezett vetőmagpiaci viszonyok kialakítása, fenntartása, és a legális piaci szereplők erősítése csak folyamatos együttműködéssel lehetséges, ezért vállalták, hogy közös javaslatokat

fogalmaznak meg a döntéshozók felé. A két fél vállalta azt is, hogy a vetőmagtermesztést, illetve vetőmag-feldolgozást, -forgalmazást érintő, a fajtaelismerés, vetőmag-minősítés és a területet ellátó hatósági tevékenységre, valamint a vetőmagcsávázásra és fajtaoltalomra vonatkozó valamennyi jogszabály megalkotására és módosítására vonatkozó javaslatáról egyeztet. A felek a vetőmagipar fejlesztését célzó beruházások és támogatások, illetve a független posztregisztrációs fajtakísérleti rendszer megfelelő hátterének biztosítása ügyében is közös álláspontot alakítanak ki.

A Szövetség nemzetközi kapcsolatai továbbra is stabilak. Legutóbb a FÁK országok vetőmag szövetségeinek találkozója kapott a VSZT meghívást, amelyen az elnök személyesen vett részt.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara és a VSZT közös programot indított az érintett növényvédő szer gyártó cégek anyagi támogatásával vetőgépek deflektorral való felszerelésére. A program keretében 750 gazdálkodó számára térítésmentesen biztosítottunk deflektort.

November 4-én török-magyar vetőmagos konferenciának adott helyszínt Budapest. A török Gazdasági és Mezőgazdasági Minisztériumok, a Török Vetőmag Szövetség (TSÜAB) és a VSZT által szervezett konferencia célja a török és magyar vetőmagágazat kapcsolatainak felélénkítése volt, melynek érdekében több mint 60 fős török delegáció érkezett hazánkba. A magyar és török előadásokat követően bilaterális tárgyalások zajlottak, majd a TSÜAB és a VSZT elnöke együttműködési megállapodást írt alá, melynek értelmében a felek tájékoztatják egymást a jogszabályi változásokról, kiállítási lehetőségekről, konferenciákról, szorgalmazzák közös projektek és tudományos kísérletek végzését.

2015

Februárban leköszönt ügyvezető igazgatói posztjáról dr. Ruthner Szabolcs, aki Svájcban, a Nemzetközi Vetőmag Szövetségnél (ISF) folytatja pályafutását. Az új ügyvezető igazgató Polgár Gábor, aki mind hatósági, mind vetőmagüzemi tapasztalattal rendelkezik. Az új ügyvezető igazgató sajtótájékoztató keretében mutatkozott be. A MÜOSZ székházában rendezett eseményen az érdeklődő újságíróknak Takács Géza ismertette a VSZT tevékenységét, a vetőmagágazat helyzetét és jelentőségét is.

A VSZT kommunikációjának fejlesztése érdekében szerződést kötött egy PR céggel. Az ügynökség feladata a kommunikációs tanácsadás mellett a Vetőmag Szövetség sajtókapcsolatainak kiépítése, témagenerálás, rendezvények szervezése, valamint a tagság felé történő belső kommunikáció fejlesztése. A VSZT-nél bekövetkezett változások részeként a Szövetség logója és a Vetőmag újság arculata is megújult.

Folytatódott a szervezőmunka a 2017-es ISF világkonferenciára. A szervezés nemzetközi együttműködés keretében valósul meg, az ISF mellett házigazdaként a VSZT-nek is sok feladata van. Felvettük a kapcsolatot a minisztériumi, turisztikai döntéshozókkal is, hiszen a világtalálkozó nemcsak a hazai vetőmagszakma számára jelent óriási lehetőséget, de kiemelkedő turisztikai fontossággal is bír. Budapesten tartotta az ISF a testületeinek és szekcióinak ez évi utolsó ülését. A találkozón került sor a 2017-es kongresszus rendezésére vonatkozó szerződés aláírására is a VSZT és az ISF között.

- ▶ 2015. április 1-jétől új struktúrában dolgoznak a megyei kormányhivatalok. A szervezeti átalakulás belső és külső integrációból áll. Hét megyei kormányhivatalban a regionális területi illetékességük változatlanul hagyásával a vetőmag és szaporítóanyag-felügyeleti osztályok Vetőmag Felügyeleti Osztályként dolgoznak tovább. Az „osztály” szervezeti egység lehetőséget biztosít arra, hogy a vetőmagágazat hatósági ellenőrzési és felügyeleti munkáit változatlan formában láthassák el.

Kazah szakemberek látogattak a Vetőmag Szövetséghez júliusban. A szakemberek megismerkedtek a Szövetség munkájával és felépítésével, valamint eszmecsere folytatók a magyar és kazah vetőmaghelyzetről.

Szeptember 23–27. között került megrendezésre a 77. OMÉK. Közel 30 tagunk kiadványaival és színes tasakos vetőmagjaival vártuk a látogatókat.

2016

2016. február 18-án rendezték a Magyar-Orosz Regionális Mezőgazdaság Fórumot a Földművelésügyi Minisztériumban. A tanácskozást *dr. Fazekas Sándor* nyitotta meg, majd

ezt követően *dr. Nagy István* államtitkár adott áttekintést a hazai növénytermesztés, állattenyésztés és élelmiszeripar eredményeiről. A keleti vendégek bemutatták megyéik és köztársaságaik mezőgazdasági termelésének jellemzőit. Takács Géza a Magyar-Azeri Mezőgazdasági Üzleti Találkozón is képviselte a VSZT-t. Mindkét rendezvényen előadást is tartott a vetőmagágazat helyzetéről, a Vetőmag Szövetség helyzetéről, céljairól, feladatairól.

„A szakmai szervezetek közül a VSZT mindig, minden fontos rendezvényen képviselteti magát, és tájékoztatja a meghívottakat az ágazatról és a szervezet munkájáról. Bizakodásra adhat okot, hogy nagy az érdeklődés a magyar vetőmagszakma iránt.”

Takács Géza

Róma adott otthont az Európai Vetőmag Szövetség éves konferenciájának. A rendezvényen Polgár Gábor és *Sipeki Zsolt* részvételével a VSZT kiállítóként is megjelent, hiszen a 2017. évi ISF Világkongresszus házigazdájaként ez jó alkalom volt a rendezvény promótálására.

A 2016. évi ISF Világkongresszust az uruguayi Punta del Este rendezte. Ezen az eseményen a Szövetséget Polgár Gábor ügyvezető igazgató és Pavelka Árpád, a 2017. évi budapesti kongresszus szervezőbizottságának elnöke képviselte. Magyar szempontból a legfontosabb momentum az volt, mikor az ISF elnöke, *Álvaro Eyzaguirre* átadta a Nemzetközi Vetőmag Szövetség zászlaját Pavelka Árpádnak, aki köszöntötte a megjelent vendégeket, és meginvitálta őket a 2017-es budapesti rendezvényre. A rendezvény időtartama alatt magyar pavilon is várta az érdeklődőket.

A Vetőmag Szövetség is csatlakozott a Közösségi Agrármarketing Kódexhez. Az erről szóló megállapodást Takács Géza elnök és *Lipcsey György*, a Magyar Turizmus Zrt. agrármarketingért felelős vezérigazgató-helyettese írta alá egy Budapesten rendezett szakmai konferencián. A VSZT az információszerzés és a közös promóciós tevékenységek mellett az exportpiaci lehetőségek esetleges bővülését is reméli az immár 28 résztvevőt tömörítő együttműködéstől.

2017

A VSZT vendége volt a FÁK Vetőmag Szövetségének elnöke. Ivan Ivanovics Kuzmin tárgyalást folytatott a Földművelésügyi Minisztériumban, látogatást tett a Nemzeti Agrár-gazdasági Kamaránál és a Gabonatermesztők Országos Szövetségénél, majd felkereste a Vetőmag Szövetség irodáját is. A tárgyalások során kiemelte, hogy a magyar vetőmag értékes importcikk a FÁK országokban. A magyar vetőmagok ismertségüknek és minőségüknek köszönhetően előkelő helyet foglalnak el a FÁK országok mezőgazdasági termelésében. A megbeszéléseken elhangzott, hogy a FÁK országokba jelentősen növelni lehetne Magyarországról a zöldség vetőmagok exportját, valamint szükség van szója és lucerna vetőmagokra.

Május 22–24. között került megrendezésre Budapesten az ISF Világkongresszus. 68 országból rekordszámú, 1680 szakember érkezett a vetőmagos találkozóra. A rendezvényt Sziijártó Péter külügyminiszter beszéde nyitotta meg. A résztvevők eredményes kereskedelmi megbeszélések mellett érdekesítő szakmai előadásokon vehettek részt. A bizottságok és szekciók ülésein házigazdaként magyar szakemberek is tartottak előadásokat, bemutatva az adott szekcióra

vonatkozó magyarországi, illetve régiós helyzetet. A VSZT számára fontos volt, hogy tagjai közül minél többen részesei lehessenek a vetőmagos szakma legnagyobb éves eseményének, ezért házigazdaként lehetőséget biztosított tagjai számára kedvezményes napijegyek vásárlására. Az ide látogató érdeklődők számára az ISF turisztikai programokat is szervezett, melyek keretében Budapest és a Dunakanyar látványosságait tekinthették meg a résztvevők.

„Amit a magyar vetőmagos szakemberek, a magyar vetőmagszakma az elmúlt évszázad alatt, és mind a mai napig teljesítményként felmutat, kivívta a nemzetközi vetőmagipar szereplőinek is a legmagasabb elismerését. Az ISF kongresszus megkoronázása annak a teljesítménynek, amit ágazati szinten az elmúlt időszakban felmutattunk.”

Pavelka Árpád

2017. szeptember 20–24. között ismét önálló kiállítóként vettünk részt az OMÉK-on. Közel 30 tagunk biztosított szóróanyagot és fajtakatalógust, vagy küldött színes tasakos vetőmagokat, ezzel is színesítve standunkat.

2018

Április-május folyamán tisztújításra került sor a VSZT-nél. A szervezeti felépítés nem változott, a bizottságok kialakításánál szempont volt, hogy aktív terméktanácsi tagok kerüljenek pozícióba, valamint fontos volt a fiatalítás és a közös érdekképviselési feladatok iránti elkötelezettség. A Küldöttgyűlésen újabb öt évre Takács Gézát választották a VSZT elnökévé.

„A Szövetség megőrizte önmagát, jelentősen fejlődött, s ebből mindenki kivette a részét. Fontos, hogy olyan csapat végzi a munkát, akiknek ez az ágazat, ez a szakma az élete, szívvel-lélekkel.”

Takács Géza

A Nemzeti Agrárkamara Országos Szántóföldi Növénytermesztési és Beszállítóipari Osztályán belül megalakult Beszállítói Alosztályba a VSZT Cs. Nagy Istvánt, Juhász Zoltánt, Perczel Pétert, Seiwerth Annát, Patakfalvi Pétert és Pavelka Árpádot delegálta. Az Alosztály vezetésére Feczák Gábor kapott megbízást.

A Magyar Tudományos Akadémia 2018. szeptember 3–5. között CRISPRING néven nemzetközi tudományos konferenciát szervezett az új nemesítési technikák kutatási eredményeiről. A Vetőmag Szövetség támogatta a rendezvényt, mert fontosnak tartja a génszerkesztésben rejlő innováció megismerését és megismertetését.

Összeállította:
Iván Katalin

Mindenképpen szükség van a gazdasági együttműködésre

Készülve a VSZT 25 éves jubileumára, Balikó Sándor neve szinte mindegyik beszélgetés során elhangzott. Nem véletlenül, mivel a kezdetektől aktívan részt vett a terméktanács megalakítási munkálataiban, így hozzájárult ahhoz, hogy a – ma már szakmaközi – szervezet hatékonyan, eredményesen működjön. Az sem titok, hogy a 2007-es elnöki választáson megmérettethette volna magát, de a korára való tekintettel (két év választotta el a nyugdíjtól) Takács Géza javára lemondott a jelöléséről.

• **Hogyan emlékszik vissza a kezdetekre?**

– Ha a VSZT megalakítása szóba kerül, akkor én már kellő tapasztalattal rendelkeztem a vetőmagszakmában, hiszen 1992–1993-ban már 18 éve dolgoztam a Bólyi Állami Gazdaságban. A terméktanácsot a rendszerváltás „gyermekének” tekintem. Bóly sváb település révén már 1959 óta ápoltszoros szakmai együttműködést nyugatnémet cégekkel, partnerekkel. Olyan kapcsolatok voltak ezek, amelyek másoknak idehaza nem voltak, mint az SWS, a KWS. És volt egy nagyon erős holland borsó vetőmag kapcsolatunk is, a Royal Sluis céggel. Ezek az együttműködések azt is magukkal hozták, hogy már a múlt rendszerben szép lassan megtanultuk a piacgazdaság működését. A németeknél és a hollandoknál is működnek szakmai szervezetek, agrárkamarák, így a rendszerváltás után – mivel megszületett az 1993. évi agrárrendtartásról szóló törvény, ami a jogalapot biztosította a terméktanácsok megalakításának – bennünk is megfogalmazódott egy szakmai szervezet létrehozásának ötlete. Olyan szervezetre gondoltunk, amely összefogja a termékpálya valamennyi szereplőjét. A kezdetekkor ezt még nem sikerült megvalósítanunk, mert a termelők, a feldolgozók alapították a VSZT-t. A kereskedőknek önálló szövetségük volt, (csak zárójelben mondom, hogy egy időben Turi János volt az elnöke), és csak később csatlakoztak hozzánk.

• **Hogyan fogtak hozzá a megalakításhoz, és kik voltak a meghatározó szereplők?**

– A nagy vetőmagos cégek vezetőitől jött az ösztönzés arra, hogy szük-

ség lenne egy ilyen szervezetre. Először azokról a cégekről van szó, amelyek vetőmag és hibrid üzemmél rendelkeztek. S akkor még létezett a Vetőmag Vállalat is, amely mellett kisebb vetőmagos cégek is csatlakoztak. Jól emlékszem *Bánki Horváth Dezsőre*, aki Orosházán dolgozik, és őszinte magyar emberként mindig elmondta a véleményét. Leginkább bölcs dolgokat mondott. Összefogtunk, és világossá vált, hogy a vetőmag nem csak a hibrid kukorica. A növényeket csoportosítani kellett, így megalakítottuk a szekciókat: a hibrid növények szekcióját, a kalászos szekciót, a kertészeti növények szekciót, és a nagymagvú hüvelyes szekciót. Ez utóbbiba tartozott a szója, amelynek termesztésére már 1973-ban indult egy fehérjeprogram Bólyban. Ehhez a szekcióhoz tartozott a borsó is, amely igen jelentős területet foglalt el Magyarországon, főként az étkezési fajtából. Mi Bólyból Indiába exportáltuk a borsót, feles borsóként, ami igen jó üzlet volt. A '80-as évek végén termeltetési igazgatóként dolgoztam, így a szója és a borsó termeléséért is én feleltem. Volt olyan év, amikor hétezer hektáron integráltuk a borsótermesztést, és 21 ezer tonna borsó termelt. Visszatérve a kérdéshöz, közismert, hogy *Perczel Mihályt* választottuk elnöknek, *Turi Jánost* és *Bittsánszky Jánost* pedig alelnököknek. A szekciókban szintén választottunk elnököt, a nagymagvú hüvelyes szekcióban én kaptam meg a bizalmat. Ezt a funkciót három cikluson keresztül töltöttem be, aztán átadtam a stafétabotot *Pintér Gabriellának*.

• **Milyen mérföldköveket határoz meg az elmúlt huszonöt év történéseiben?**

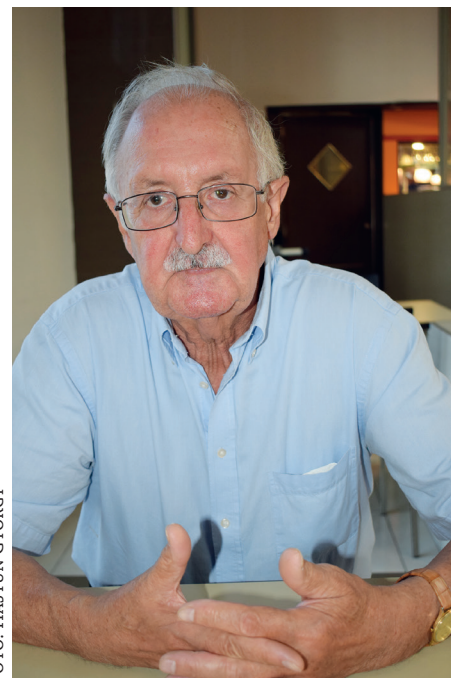

FOTO: HAJTUN GYÖRGY

– Az alakuló ülést a martonvásári kastélyban tartottuk, és ott elhatároztuk, hogy legyen egy szakmai lapja a szövetségnek. Ez a Vetőmag újság, amit a Vetőmag Vállalat adott ki akkor, és *Rózsás Attila* ajánlotta fel a szövetségnek. *Burián Béla* volt a főszerkesztője a lapnak. Az első öt év hurrá hangulatban, időben gyorsan eltelt. Turi János elnökként jobban odafigyelt a nagymagvú hüvelyesek szekciójára, mivel együtt dolgoztunk Bólyban, és együtt jöttünk a VSZT eseményekre is. De a hibrid kukorica szekció is igen aktívan dolgozott, Turi János idejére úgy gondolok vissza, hogy az egy nagyon intenzív időszaka volt a szövetségi munkának. Turi János érdekes lendületet adott a Szövetségnek általában, hogy a VSZT-be az elnöksége alatt olvadt be a Vetőmag Kereskedők Szö-

vetsége. A kereskedőknél nagyon aktív volt Bittsánszky János, *Pavelka Árpád* és *Kolop László*. Értünk el eredményeket a jogalkotásban, a szakma elismertségében. *Torgyán József* minisztersége alatt például külön támogatást kapott a szakma azáltal, hogy ha a gazdálkodó a területüknek legalább 40 százalékan fémzárolt vetőmagot használt, akkor támogatást kapott a vetőmag megvételéhez. Ezt a rendeletet azonban megszüntették, és azóta sem sikerült ezt elérnünk, pedig szerintem ez volt az egyik legnagyobb szakmai sikerünk. *Takács Gézána* az írom a javára, hogy megerősítette a nemzetközi kapcsolatokat. Ebben nagy segítségére volt *dr. Ruthner Szabolcs*, aki több nyelven beszél, fiatal, és nyitott a világra. A legfontosabb eredmény azonban az, hogy a VSZT tagjaként a céget is tudtam erősíteni, mert az onnan kapott információkat, kapcsolatokat a munkám jobbítására tudtam felhasználni. Az utóbbi néhány évben már nyugdíjasként vagyok a Szövetségénél, azt gondolom, amit Turi János is mondott, amikor 70 évesen leköszönt az elnöki posztról, hogy „jőjenek a fiatalok”. Örömmel látom, hogy jönnek is, hiszen a legutóbbi választásokon már sok fiatal szakembert választottak az elnökségbe.

• Hosszú éveken keresztül volt a Vetőmag újság szerkesztőbizottságának elnöke, hogyan jött ez a felkérés?

– A szerkesztőbizottsági munkát és a bizottság vezetését örömmel csináltam, hiszen mindig is érdeklődtem az újságírás iránt. Van ilyen vénám, már egyetemista koromban is foglalkoztam újságszerkesztéssel és újságírással. Úgy gondoltam, hogy az újság feladata, hogy tájékoztasson, hírt adjon a vetőmaggal kapcsolatos eseményekről a tagságnak és az érdeklődőknek. Igyekeztünk a szerkesztőbizottsági üléseket mindig más helyszínen tartani, hogy ezzel is közelebb kerüljünk az újságban bemutatott szakmai témákhoz. A bizottsági tagok sok ötlettel és témafelvetéssel járultak hozzá az újság sikeréhez. Mindig igyekeztünk több oldalról megközelíteni a vetőmagos szakmai kérdéseket. Az elmúlt 25 évben sokat változott az újság arculata, a kezdetben írógépen született cikkeket felváltották a színes tudósítások és helyszíni riportok. Sok új kommunikációs csatorna nyílt

az utóbbi időben, de továbbra is fontosnak tartjuk a nyomtatott kiadvány megjelenítését.

• Elégedett az elért eredményekkel?

– Őszintén? Nem vagyok elégedett, mert a magam teljesítményében is akadnak gyengeségek. Egy idő után az elnökségi ülések formálissá váltak, ahol nem sok vita folyt a szakmáról. Tudom, hogy a mi szakmánkban is a piac diktál, de vannak olyan dolgok, amelyekről nem szabad lemondani. Említettem a vetőmag használatának a támogatását, amit elveszítettünk. Ha csak azt veszem, hogy a volt Csehszlovákiában sokkal magasabb a kalászos és az öntermékenyülő növények vetőmag használati aránya a hazainál, akkor bizony elszomorodik a szakember. Nem gondolom, hogy száz százalékos lesz mindenhol a fémzárolt vetőmag felhasználása, de az arányok sokat elárulnak egy ország termelési színvonaláról.

• Tud a Szövetség hatni a gazdálkodókra, hogy több ellenőrzött vetőmagot vessenek?

– Sajnos nem. De arról beszélünk, hogy ma búzában ugyanott tartunk a termésátlagot tekintve, mint 40 évvel ezelőtt. Kukoricában léptünk már előbbre a termésátlagban, de ez még kevés. Szerintem a támogatási rendszer nélkül nagyon sokan csődbe mennének. Az EU normatív földalapú támogatását hátrányosnak tartom a magyar mezőgazdaság fejlődése szempontjából, mert az innovációs szándékot, készséget nem engedte kibontakoztatni. A gazda megelégszik azzal, hogy a támogatással nem termel veszteségesen. A nagyobb profit érdekében szükség volna integrációs tevékenységre is, ami a kistermelőknél hiányzik. A nagy integrátoroknál már gondolkodnak azon, hogyan lehet a feldolgozottsági szintet növelni, hiszen vertikumban kell gondolkodni, mert az alapanyagot sehol nem fizetik meg az értékén. Nem a dél-afrikai gyémántbányász, hanem a rotterdami gyémántcsiszoló nyer az üzletben.

• Milyen kitörési pontot lát a jövőt illetően?

– Valamilyen gazdasági együttműködésre mindenképpen szükség van. Számomra furcsa, hogy Villányban minden szőlősgazdának saját borá-

szata, gépparkja van. Franciaországban viszont összeálltak a gazdák, és közösen dolgozzák fel a szőlőt, értékesítik a márkás boraikat. Franciaországban a vetőmagosok is létrehozták a Limagrain céget, amely szövetkezet, és ma már hétezer tagja van. Vannak példák a világban arra, hogyan kell jobban csinálni. Szerintem a vetőmag felelő kellene a kérdést megválaszolni, mert a vetőmag volumene ugyan kicsi, de a szokásosnál szervezettebb, innovatívabb ágazat. A kistermelő igencsak kiszolgáltatott a piacnak, és a nagyobb gazdálkodóknak. A VSZT-vel kapcsolatban pedig azt látom, hogy sokkal nagyobb aktivitást kell a tagságnál elérni, ami a szorosabb gazdasági együttműködés révén is megvalósulhat.

• Jövőre tölti be a hetven évét. Szerintem még helye volna a Szövetségben, hiszen a tudására, tapasztalatára még szükség van. És nem csak a szójára gondolok...

– Örülök, hogy így látja, bár kicsit bosszant, hogy az utóbbi években csak a szójával hoznak kapcsolatba. Jóllehet, a szójával kezdtem a szakmát, de aztán kiszélesedett a paletta, és valamennyi általunk termesztett növényi kultúrával foglalkoztam. De a kérdésre válaszolva, tudni kell visszavonulni. Szerződéssel dolgozom a Bólyi Zrt.-nél a nyugdíjba vonulásom óta, vagyis nyolcadik éve. Ennek egyszer nyilván vége lesz. Most egy nagy GINOP projektben kéri a segítségemet, a szakmai tapasztalatomat. Egy-két szójas szervezetben még jelen vagyok, így a Magyar Szója Nonprofit Kft.-ben. Miután a hazai fehérjeprogram ismét beindult, és támogatott a szójatermesztés, így a gazdálkodók száma is jelentősen megnőtt, és 3-5 ezer közé tehető a hazai szójatermesztők száma. Ezért létrehoztuk a Magyar Szója és Fehérjenövény Egyesületet, aminek az elnöke a volt bólyi kollégám, *Vadász Attila*. Ebben is tevékenykedem. Bár kaptam figyelmeztetést, de érzek még magamban annyi erőt, hogy a munkámon kívül ezen a két területen vállaljak feladatokat. A Szövetségben eltöltött évtizedekről szép emlékeim vannak, kiváló kollégákkal dolgozhattam együtt, amit ez úton is köszönök, de mint már mondtam, fiatal szakemberekre van szükség. Ha megkeresnek, akkor szívesen állok rendelkezésre.

- Hajtun György -

A megújulás útján

Dr. Hullán Tibor jó szemmel választotta ki utódjának Dr. Ruthner Szabolcsot. Amikor a fiatal szakember belépett a Szövetségbe, illetve az ügyvezetésbe, akkor elsősorban a külügyi feladatokat bízta rá az igazgató, mert éppen az Európai Unióhoz való csatlakozás küszöbén állt Magyarország. Ruthner Szabolcs alapos, jó munkát végzett, és sokat dolgozott azért, hogy a magyar vetőmagágazat hírneve ne csorbuljon nemzetközi vonatkozásban sem. Ehhez persze segítséget is kapott. Később a Szövetség ügyvezetőjeként az egész ágazat tevékenységére kellett odafigyelnie, de emellett a nemzetközi feladatokat is vitte tovább. Ma Svájcban dolgozik, és az ISF-ben segíti a magyar vetőmagágazatot.

– Köszönöm az interjú lehetőségét. Megtiszteltetés számomra, hogy megkérdeztél a VSZT-nél töltött éveimről, és tapasztalataimról. Azt mindenképpen előrebocsátanám, hogy a legtöbb esemény már lassan több mint 10 éve történt, ezért a tévedés jogát fenntartom, illetve ez tényleg egy szubjektív értékelés a részemről. Megpróbáltam összeszedni, ami hirtelen eszembe jutott, és biztosan sok minden van, amit kihagytam, de az emberi emlékezet már csak ilyen.

• **Hogy esett rád a választás?**

– Erről esetleg elődömet, volt főnökömet, *Hullán Tibort* kellene megkérdezned. Gondolom annak, hogy nyelveket beszélek, és a növénynemesítés és biotechnológia területén szereztem a diplomámat, illetve a doktori fokozatomnak jelentős szerepe volt abban, hogy rám esett a választás. Én inkább arról tudnék beszélni, hogy miért érdekelt a feladat. Jó néhány, a kutatásban eltöltött évet követően világossá vált számomra, hogy nem ezen a területen képezem el a pályafutásomat. A labor és szántóföldi kutatómunka ugyan érdekes volt, azonban én olyan munkára vágytam, ahol emberekkel együtt tudok dolgozni, és emellett a majd egy évtized során megszerzett szakmai tapasztalatokat is tudom hasznosítani. A VSZT nyújtotta lehetőség kiváló ötvöze volt ennek a két területnek. Ebben a munkában van egy kis szakma, tudomány, rengeteg politika és lehetőség a folyamatos tanulásra, fejlődésre és új kapcsolatok építésére belföldön és külföldön egyaránt.

• **Fiatal, ambiciózus ember lévén milyen elképzelésekkel vállaltad el a felelősségteljes feladatot?**

– Ha lehet mondani a lehető legjobb időpontban csatlakoztam a Szövetséghez 2003 végén, az uniós csatlakozásunk előtt néhány hónappal. Ekkor már javában folyt a jogharmonizációs munka annak érdekében, hogy a vetőmagelőállításra, forgalmazásra vonatkozó jogszabályok összhangban legyenek a területet szabályozó uniós irányelvekkel. Ez kiváló lehetőség volt, hogy megismerkedjek a vetőmagszektor körülvevő hazai és uniós szabályzási környezettel. Szóval az első időszak egyértelműen a tanulásról szólt, hiszen ez a terület szinte teljesen új volt számomra. Szerencsére kiváló tanítómentoreim voltak, akik nem sajnálták az időt és fáradságot, hogy bevezessenek a szakma rejtelmeibe. A teljesség igénye nélkül felsorolnék néhány nevet, akiknek jelentős szerepe volt mind a személyes fejlődésem, mind pedig a VSZT sikeres működését tekintve: *dr. Hullán Tibor, dr. Láng László, Takács Géza, Ertseyne dr. Peregi Katalin, Kolop László, Pavelka Árpád, Bíró János, Juhász Zoltán, dr. Kator Zoltán.*

• **Milyen állapotban volt a VSZT?**

– Azt kell mondanom, hogy az elődömtől egy stabil, biztos alapokon nyugvó Szövetséget „örökölttem”, amikor 2006 nyarán kineveztek ügyvezető igazgatónak. Ez óriási kihívás volt számomra, kevesebb, mint három év tapasztalattal a hátam mögött, alig 30 évesen. Ez a váltás azonban lehetőséget biztosított az egész VSZT, de főként a vezetőség számára, hogy átgondolja eddigi működését, és megalkossa közép- és hosszútávú stratégiáját. Tulajdonképpen ez a munka megalapozta az elkövetkező tíz év stratégiai céljait, ami számomra és a Titkárság számára is kijelölte az operatív teendőket.

FOTÓ: ISF

• **Mik voltak az első teendőid ügyvezetőként?**

– Igyekeztünk megreformálni és elektronikus alapra helyezni a titkárság és a tagság közötti kommunikációt. Megújítottuk a honlapunkat, elektronikus hírlevelet szerkesztettünk, és a hagyományos levelezést e-mailekkel váltottuk fel. Ez most talán triviálisnak tűnhet, de abban az időben egyáltalán nem volt magától értetődő. Az újonnan felálló elnökség, és jómagam is fontosnak tartottam, hogy megújítsuk és szorosabbra fűzzük a kapcsolatunkat az élelmiszerláncban működő többi társ-szövetséggel. A vetőmagszakma súlyát és lobbijerét tekintve – főként a számosságából adódóan – nem túl jelentős, ezért különösen fontosak az ilyen típusú együttműködések. Mindemellett számos közös – néhány esetben

máig futó – programot is sikerült elindítani a partnereinkkel, mint például a posztregisztrációs fajtakisérleteket vagy a Pannon Búza programot.

• **Milyen volt a széles körű tagsággal a kapcsolatod?**

– Ez egy érdekes kérdés. Úgy gondolom, hogy sok kísérletet tettünk annak érdekében, hogy a tagság szélesebb körét is bevonjunk a munkába. Pályafutásom során több kérdőívet és felmérést küldtünk ki a tagságnak, hogy megismerjük a véleményüket, álláspontjukat. Általában mindig ugyanattól a 15-20 százaléktól kaptunk válaszokat. Az más kérdés, hogy ez a 15-20 százalék lefedte a nemesítés, a vetőmag előállítás, és a forgalmazás 85-90 százalékát. Ennek alapján úgy gondolom, hogy a piac igazán meghatározó szereplőit sikerült mozgósítani. Magyarországon ennek a fajta érdekképviseleti munkának még viszonylag csekély hagyománya van.

Úgy vélem, hogy még egy kis időnek el kell telnie, amíg széles körben tudatosul, hogy a részvétel nem ér véget a tagdíj befizetésével, hanem éppen ellenkezőleg, azzal kezdődik.

• **Milyen eredményeket értél el?**

– Én inkább úgy fogalmaznék, hogy mik azok az eredmények, amelyeknek részese lehettem. Talán elsőként a nemzetközi szervezetekben történő, a korábbinál jóval aktívabb szerepvállalásunkat említeném. Amikor a Szövetséghez kerültem, ez nem volt kiemelt prioritás, de az évek során sikerült elérni, hogy a VSZT véleményével számoljanak ezek a szervezetek az álláspontjuk kialakításakor. Büszkén mondhatom, hogy három jelentős régiós és világeseménynek (EESNET, ESA, ISF) is otthont adott Magyarország az elmúlt 10 évben.

A másik dolog, amire büszke vagyok, hogy számos olyan program, aminek el-

indításában, megszervezésében részt vettem, kiállta az idő próbáját, és a mai napig sikeresen működik, mint például a megújított statisztikai adatszolgáltatás, posztregisztrációs fajtakisérleti rendszer, az új profilú Vetőmag újság, a fokozottabb jelenlét az írott és elektronikus médiában stb.

• **Jó lépés volt az ISF?**

– Igazából már régóta foglalkoztatt a dolog, hogy kipróbáljam magam egy kicsit más területen is, de természetesen a vetőmagszakmában maradtam. 40 év körül az ember óhatatlanul is elgondolkozik azon, hogy meddig szeretné még ugyanazt csinálni, még akkor is, ha érdekesnek és kihívásokkal telinek tűnik az adott munka. Gondolhatod, hogy nem volt egyszerű szinte minden szempontból új életet kezdeni. Mindent mérlegre téve úgy gondolom, hogy megérte.

h-n

A közös, konszenzusos véleményt kell kifelé kommunikálni

Polgár Gábor három éve ügyvezető igazgató a Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és Terméktanácsnál. A Szövetség 25 éves fennállása alatt ő a harmadik ügyvezető igazgató, és Hullán Tiborhoz hasonlóan szintén a „másik”, azaz a hatósági oldalról lépett az érdekvédők útjára. A gazdaságban is megmérettette magát, hiszen három és fél évig a törökszentmiklósi vetőmagüzemet vezette.

• **Igazgató úr, mi volt az oka annak, hogy megvált Törökszentmiklóstól?**

– Miután az elődöm, dr. Ruthner Szabolcs új kihívások elé nézett, és belépett az ISF-hez, Takács Géza elnök úr keresett meg azzal, hogy vállalam el az ügyvezetői posztot. Az ő elmondása szerint hozzáértő szakembert kerestek.

• **Sokat gondolkodott a válaszon?**

– Őszintén mondom, hogy igen. Az embernek alaposan át kell rágnia magát ezeken a kérdéseken, hiszen már korábról is ismertem a Szövetség munkáját, tevékenységét. Bevalom, nagyon szerettem az üzleti világban dolgozni, s úgy gondolom, hogy az ottani kihívásoknak megfeleltem. Jól

éreztem magam ott, mert az üzemmelle, a fejlesztésekkel, az emberekkel foglalkozhattam. Hosszas mérlegelés után döntöttem úgy, hogy elvállalom az új kihívást. Persze nagyon örültem, megtisztelőnek tartottam, hogy Géza rám gondolt.

• **Milyen véleménye volt a VSZT-ről, amikor még nem ebben a székben ült?**

– Volt egy hatósági véleményem, és volt egy üzemi világból alkotott álláspontom.

• **A kettő nem egyezett?**

– Nem, de szerintem ez természetes. Hatósági oldalról nézve állandó vitában, hadakozásban álltunk a Szövetséggel, ami abból is adódott, hogy abban az időszakban nagyon intenzív

volt a jogalkotás, zajlott az Európai Unióhoz való csatlakozásunk előkészítése, így a jogharmonizáció folyamatát éltük. A csatlakozásunkat követően pedig már az uniós vetőmag jogszabályok felülvizsgálatát is végeztük. Nos, ezek olyan területek voltak, ahol ütköztek a vélemények, de úgy gondolom, hogy a konszenzus a végeredményekben jól megmutatkozott. Törökszentmiklósra már a Szövetség tagjaként dolgoztam, és örültem annak, hogy Szabolcs a mi munkánkra is számított. A Törökszentmiklósi Mezőgazdasági Zrt. képviselőjét küldöttnek választották, és akkor is megkerestek minket, amikor a Szövetség elindította az ESA csávázási minőségbiztosítási rendszerének, az ESTA szabványnak a népszerűsítését. Örültünk annak, hogy a megbeszéléseken részt vehettünk, és annak is, hogy

▶ folyamatos tájékoztatást kaptunk az aktuális eseményekről.

• **Mivel szembesült az új munkakörében?**

– Azzal, hogy – bár ezt már tudtam előtte is – milyen sokrétű a tevékenység a Szövetségnél. Tudtam, hogy milyen intenzívek a nemzetközi kapcsolatok, és hogy milyen szoros a szakmai érdekérvényesítési munka a minisztériummal a jogszabályalkotási tevékenységben. Eleinte kicsit furcsa volt, hogy nem húsz-harminc emberért vagyok felelős, és az ő munkájukat kell irányítani, hanem egy kis csapatát (három főét), igaz, 850 tagért, emberért kell itt dolgozni. Ez teljesen új gondolkodást igényel, mint a korábbi munkahelyeimen.

• **Mi volt az újdonságban a nehézség?**

– Az első nehézség az volt, hogy olyan új területekkel is foglalkozni kellett, amiben nem voltam jártas. A vetőmagüzemben fontos dolog a csávázás, de olyan mélységben nem foglalkozik az ember ezzel a kérdéssel, mint a Szövetségnél. A hatóanyagok révén kerültem kapcsolatba a Növényvédelmi Szövetséggel. Meg kellett tanulnom, hogyan kell együttműködni az érdekképviseleti szervezetekkel, azt, hogy mekkora a mozgásterük, mi az ő érdekük, és hogyan tudjuk összhangba hozni a közös munkát a vetőmagágazat érdekeivel. Mondhatom, hogy sok új érdekes feladattal találkoztam.

• **Saját tapasztalatomból mondom, hogy Önnek sikerült gyorsan venni az akadályokat, és jól alkalmazkodott a szövetségi munkához...**

– A korábbi munkahelyeimen is elég sok személyes kapcsolat alakult ki a vetőmagszakma képviselőivel, intézményekkel, ez tehát nem jelentett problémát. De azt tudni kell, hogy a Szövetségen belül van egy 100-120 fős mag, akik intenzíven vesznek részt a közös munkában, elnökségi tagok, termékpálya bizottságban, szekciókban dolgoznak, küldöttként vannak jelen. Velük szinte napi kapcsolatom van, mert mindig van olyan információ, amit továbbítani kell a részükre, gyakran akad olyan témakör, amelyben a véleményüket kell kérnem, és mindig van olyan szakmai kérdés, amelyben közös álláspontot kell kialakítani.

Ahogy egy év eltelt, átfordultak a dolgok, és ma már zökkenőmentesen zajlanak az események.

• **Ön örökölt egy stratégiát, amelyben a Szövetség jövőképét is megrajzolták. Ön szerint hol tart a stratégia megvalósítása?**

– A munkát még nem fejeztük be, de külön kell választani a stratégiai elképzeléseket, és az aktuális, napi programpontokat, amiért dolgozni kell. Vannak olyan távlati célok, amelyeket a mindennapi munkában figyelembe kell venni. Azt tudjuk, hogy mik azok az érdekek, amelyek mentén folyamatosan fel kell lépünk. És persze mindig változik, hogy melyik feladatra kell összpontosítanunk. Példaként említem: aktuális feladatunk, egyben stratégiai cél, hogy a posztregisztrációs kísérletek folytatódjanak. Rövidebb távon foglalkoznunk kell a vetőmag előállítók érdekének érvényesítésével a hatóanyagok visszavonása kapcsán, a szükséghelyzeti engedélyeztetésben. Együttműködés szükséges a Növényvédelmi Szövetséggel, és amíg lehetőségünk nyílik arra, hogy a nemesítők, vetőmag-előállítók érdekében az engedélyeztetési eljárásokban kérelmezőként részt vegyünk, addig ezt meg tesszük.

• **Három év nem olyan hosszú idő, de szerintem nagyon is sűrű napokat éltek meg, és igen szép eredményekkel is büszkélkedhetnek.**

– Való igaz, tavaly Budapesten rendezték meg az ISF világkongresszust, amely soha nem látott részvételi létszámmal, sikeresen zajlott. A kongresszus szervezésébe igen sok munkát fektettünk, de elmondhatjuk, hogy megérte. Fontos megemlítenem, hogy igen szorossá vált a munkakapcsolatunk a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarával. Tovább erősödött az együttműködésünk a GOSZ-szal, és a posztregisztrációs kísérletek stabilizálása, a fejlesztési irányvonalak kitzúzése is megtörtént, hiszen a NAK is bekapcsolódik a kísérletekbe. Így a gazdálkodók jóval szélesebb köréhez juthatnak el a kísérleti eredmények. Ezzel azt szeretnénk elérni, hogy a növénytermesztésben az új fajták, az új innovációk minél gyorsabban megjelenjenek. Az új fajtákkal előbbre léphetünk a gazdálkodásban, hozzájárulnak a hatékonyság növeléséhez, az egész ágazat eredményességéhez.

FOTÓ: SZELLŐ GÁBOR

• **Bizonyára költői a kérdés, de meg kell kérdeznem. Mennyire segíti az elnökség az ügyvezetés munkáját?**

– Az elnökség akkor segíti a munkánkat, ha az általunk feltett kérdésekre, vagy éppen az ágazatnak feltett kérdésekre, felvetett problémákra közösen megtaláljuk a jó válaszokat, megoldásokat, és véleményt mondunk róla. Az ágazatnak, a Szövetségnek ügyvezető igazgatóként csupán a magyar hangja vagyok, a Szövetséget 850 tag alkotja, s a testületekben folyó közös, konzensusos véleménynek kell kifelé kommunikálni. Személy szerint, nekem az a legnagyobb segítség, ha a vélemények markánsan fogalmazódnak meg.

• **Végezetül: hogyan érzi magát a Szövetségnél?**

– Köszönöm jól, mert akkor érzem jól magam, ha sok a feladat, és sokféle vélemény van. És örülök annak, hogy a véleménykavalkádból egy közös, erős álláspont születik, amit szívesen közvetítek. Külön öröm számomra, hogy a 25 évben egy kis szeletet képviseltem, jó érzés, hogy ebben a munkában részt vehetek, mert látom az elődök munkájának eredményét, az ágazat fejlődését. Mindez tiszteletet parancsoló, óriási szakmai eredmény, amelyből erőt tudunk meríteni, és a jövőt építeni. A múlt kötelez, ezért is célunk, hogy a 25 év eredményeire alapozva további 25 évet éljünk meg, hasonló szép eredményekkel.

Hajtun György

A vetőmagszakma a legjobbat akarja

A Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és Termékatanács 2018. májusi küldöttgyűlése új tisztségviselőket választott, amelynek eredményeképpen fiatalok kerültek az elnökségbe. Takács Géza abban a megtiszteltetésben részesült – nyilvánvalóan nem érdemtelenül –, hogy ismét elnöknek választották. E bizalom nagy felelősséggel jár, nyilatkozta a választás után Takács Géza.

• Elnök úr, 11 év telt el az első választás óta. Azt, hogy a bizalommal jól élt, igazolja, hogy a további választásokon is megerősítették pozíciójában. A szövetség 25 éves. Gondolta volna 25 évvel ezelőtt, hogy ma így beszélgetünk?

– Bevallom őszintén, nem gondoltam. Amikor a Termékatanács megalakult, akkor a bálolnai IKR-nél dolgoztam, s az akkori vetőmagigazgatói igazgató, *Hámori Sándor* vett részt a Termékatanács alapító munkájában. Sándor engem is felkért, hogy kapcsolódjak be ebbe a munkába, így az első szervezeti és működési szabályzat megfogalmazásában a háttérből segítettem. Később a kukorica szekció tagja lettem, majd annak elnöke és így az elnökség tagja is. Életem izgalmas időszaka volt ez, hiszen létre kellett hozni egy termékatanácsot, s ebben nem volt gyakorlata senkinek. Szerencsénk volt, hogy *Hullán Tibor* volt az ügyvezető igazgató, aki hihetetlen nagy ismeretanyaggal rendelkezett, mivel a hatóságnál töltött el csaknem 30 évet. Az akkori szakembergárda pedig civil oldalról kezdte összeállítani a feladatokat, amelyeket azután jogászokkal egyeztetett, és bizony erre sok-sok hétvége ráment. Jó volt látni, hogy mindenki pozitívan állt az ügyhöz, mindenki a legjobbat akarta kihozni ebből.

• Említhetünk neveket is? Azokét, akik a munkából kivették a részüket?

– A teljesség igénye nélkül, de mondhatnám az első elnökség teljes névsorát, közülük is leginkább *dr. Hegedűs György*, *dr. Bittsánszky János*, *dr. Búvár Géza*, *Ritter József*, *dr. Hullán Tibor*, *Perczel Mihály*, *dr. Szél Sándor*, *dr. Balikó Sándor*, *Soproni Gyula*, *Hámori Sándor*, *Turi János* nevét említhetem, de tényleg nehéz mindenkit felsorolni, így elnézést kérek azoktól, akiket nem

említettem. Olyan szakemberek ültek az asztalnál, akik mindig akartak tenni a Termékatanács jó működéséért.

• A rendszerváltás után kinyílt a világ, új idők új szelei kezdtek el fújni.

– Mint mindenki más számára, úgy nekünk sem volt egyszerű időszak. Az első elnökség a megalakulása után egy évvel már építette a kapcsolatokat, elutaztunk például Franciaországba, hogy megnézzük, hogyan működik a francia szövetség. Nyitottak voltunk a világra, mert hiába vagyunk okosak, a világban mindig körül kell nézni, hogy milyen folyamatok zajlanak. Tanulni kell a jóból és a rosszból is. A jóból azt, hogy így kell csinálni, a rosszból pedig, hogy így nem szabad.

• Mit lehetett akkor eltanulni külföldön?

– Nekem tanulság volt az, hogy az esti beszélgetéseken mindig összegezték az aznapi tapasztalatokat (a mai napig őrzöm az itt írt jegyzeteimet). Így ezeket beépítve formálódott a Termékatanács, alakultak ki a szekciók. Volt tehát egy nagyon jó kezdet, nagyon jó szakmai társaság, és kialakították a Termékatanács működését. Fontos volt látni azt is, hogy a külföldi társszervezetek hogyan prognosztizálják a jövőt. Lényeges elem volt az is, hogyan tartják a kapcsolatot a döntéshozó szervekkel, a minisztériummal, a hatóságokkal. Azt tapasztaltuk, hogy ezekben az országokban a döntéshozók a szakmai szövetség nélkül nem hoznak végleges szabályozást, törvényt. Egyszer megkérdeztem a francia szövetség elnökét arról, hogy mi ennek a magyarázata? Ezt a szakmát igazán mi ismerjük, s a döntéshozóknak tudniuk kell, hogy a szakma akkor fog jól működni, ha meghallgatják azoknak a véleményét, javaslatát, akik ezt napi szinten művelik, jött a

FOTÓ: SZELLŐ GÁBOR

válasz. A szövetségi elnökök partnerként ültek le a miniszterekkel tárgyalni. A szakma lobbijere tehát érvényre jutott. Nagy tanulság volt az is, hogy a Szövetségnek nem az a dolga, hogy termeljen, piacot szerezzen, üzletet kössön, hanem az, hogy vegyen részt azokban a döntést megelőző tárgyalásokban, amelyek az ágazat helyzetét meghatározzák, és a vetőmagtermesztők helyzetét könnyebbé teszik.

• Elérkeztünk 2007 tavaszához, amikor Hullán Tibor és Turi János nyugdíjba mentek.

– Ez egy igazi generációváltási küldöttgyűlés volt. Konkrétan megfogalmazódott, hogy a Termékatanácsnak egy új stratégiát kell kidolgoznia és követnie. Úgy vállaltam az első évet, hogy a következő küldöttgyűlésre két alapszabályt készítünk, amelyről majd egy év múlva szülessen döntés. Ez megtörtént és akkor kaptam bizalmat a következő öt éves ciklusra. ▶

► • **Amikor átvette az elnöki stafétát, mi volt az, amin változtatni akart?**

– Az előző generáció nagyon jó alapokat tett le, és eljött az az időpont, amikor már nem akartak változtatni. Azt gondolom, hogy az azokban az években lefektetett programot az elnökség nagyon szépen megvalósította. A váltás után szinte azonnal létrehoztunk egy stratégiai bizottságot, amelynek az volt a feladata, hogy 10-15 éves távra dolgozzon ki egy munkatervet. Minden terv annyit ér, amennyit megvalósítunk belőle. Elkészítettük tehát az új szövetségi stratégiát, amelynek motorja Pavelka Árpád volt. Árpád kiváló szervező és egyeztető szakember, akinek döntő szerepe volt az új stratégia kidolgozásában. Az elnök személye ebben a munkában annyiban fontos, hogy koordinálja, összefogja a tevékenységeket, és legyen befogadó az újdonságokra, a véleményekre, valamint legyen kompromisszumkész. A szövetségi munka csapatmunka. Azokkal a kérdésekkel kell foglalkozni, amelyek ma mindenki számára nagyon fontosak (sok ilyen van), s ezeket lépésről lépésre kell határozottan megoldani. Ilyen a fémzárolt vetőmag használata, a hamisított vetőmag elleni küzdelem, a posztregisztrációs kísérletek rendszere. Ez utóbbi olyan szintre fejlődött, hogy a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara is csatlakozott a programhoz. Ez azt jelenti, hogy az az út, amit akkor a GOSZ-szal közösen kigondoltunk, helyes volt. De mindig az a kérdés, hogy tudjuk-e jobban csinálni.

• **Kétségtelen tény, hogy a VSZT az elmúlt 25 év alatt szinte évről-évre megújult, erősödött.**

– Így igaz, hiszen olyan prioritásokat jelöltünk meg, mint a tagság egyre jobb és naprakészebb tájékoztatása, hogy széles és erős kapcsolatokat építsünk a külföldi szervezetekkel, szövetségekkel, országokkal, s a megszerzett tapasztalatokat továbbítsuk. Kezdetben leveleztünk a tagokkal, de a digitális fejlődéssel mi is áttértünk az internetre, s ma emailben megy ki az információk 90 százaléka. A mai világban szükség van erre a gyorsaságra. A Vetőmag újságunk kiválóan működik, annak ellenére is, hogy az internet már meghatározó. Tárgyaltuk a megszüntetését, de el kell fogadnunk, hogy az emberek egy része még ma is szeret újságot olvasni.

• **A külföldi kapcsolatok milyen konkrét eredményt hoztak?**

– 2008-ban mi rendeztük meg az EESNET konferenciát Siófokon, amelyet Gráf József miniszter nyitott meg (csak zárójelben jegyzem meg, hogy vele rendszeres személyes kapcsolatunk volt), 2018-ban pedig a 68. ISF Világkongresszust, amelyen közel 1700 résztvevő volt, s ezzel abszolút rekorderek lettünk. Kiváló a kapcsolatunk a FÁK országok vetőmag szövetségével is.

• **Egy kisebb mérföldkőnek nevezhető a legutóbbi választás is.**

– Én is így gondolom, mert nagyon sok fiatal szakember került az elnök-

ségbe. A következő ciklust már nekik kell vinniük, és minél előbb fel kell venniük a munkát. Biztos vagyok abban, hogy a fiatalabb generáció az új kihívásokra sokkal jobb válaszokat ad, mint az idősebb korosztály, s ezt is tudomásul kell venni. A Szövetség jó úton jár, nagyon jó kapcsolatokkal rendelkezik, ezt tovább kell erősíteni, de a generációváltást már el kellett kezdeni. Az évek gyorsan telnek, a következő ciklusban át kell adni a stafétát a fiataloknak.

• **Végezetül arról kérdezem, hogy ha vizionálni kellene a középtávú jövőt, akkor mit mondana erről?**

– A Szövetség gazdálkodása stabil, nincsenek belső szakmai feszültségek, és az eredmények önmagukért beszélnek. Ami a közeli jövőt illeti, bízom abban, hogy a hazai döntéshozókkal sikerül jó együttműködést kialakítani. A vetőmagszakma a legjobbat akarja, és most is letesszük az asztalra fő célkitűzéseinket. Az egyik ilyen prioritás, hogy az ország vetőmagellátása rendben legyen. A másik a vetőmag export felfuttatása, s ennek a feltételrendszerét kell körültekintően kidolgozni. Vannak piacok, ahol nem kérdés, hogy a magyar vetőmagnak ott helye. Magyarország vetőmagipara még jó, de az innovációt alkalmazni kell. A rendszerváltás óta nem sikerült elérni, hogy a vetőmagipar támogatást kapjon, és ennek következményei már markánsan láthatóak.

Hajtun György

Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és TermékTanács lapja

Elérhetőség: Polgár Gábor ügyvezető igazgató

1113 Bp. Ábel Jenő u. 4/b. • Tel. 06-1-332-5755, Fax: 06-1-302-6507 • E-mail: vszt@vszt.hu • Honlap: www.vszth.hu

Szerkesztő Bizottság: Dr. Balikó Sándor (Bóly Zrt.) • Bíró János (Syngenta Kft.)

• Pavelka Árpád (ZKI Zrt.) • Virágné Pintér Gabriella (Gabonakutató Nonprofit Közhasznú Kft.)

Kiadja: A Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és TermékTanács

Felelős kiadó: VSZT ügyvezető igazgatója

A Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és TermékTanács a külföldről támogatott szervezetek átláthatóságáról szóló 2017. évi LXXVI. törvény 2. § (5) bekezdése alapján külföldről támogatott szervezetnek minősül, mivel a 2017. évben Budapesten megrendezett Vetőmag Világkongresszushoz kapcsolódóan adományban részesült a Nemzetközi Vetőmag Szövetségtől (ISF).